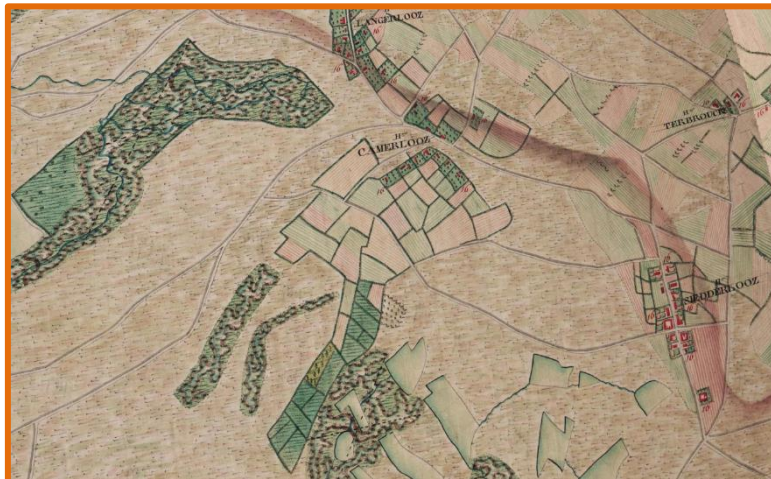

ARCHEOLOGIENOTA GENK – KAARBAAN 3A

J. CLAESEN & N. GEELLEN

JULI 2022

Titel
Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Genk – Kaarbaan 3A

Auteur(s)
Jan Claesen & Niels Geelen

Projectnummer
2022C387

Plaats en datum
Kortenaken, juli 2022

Reeks en nummer
ARCHEBO rapport 2022C387
ISSN 2034-5615

© 2022 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>7</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>7</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	8
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>10</i>
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>12</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>20</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>23</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>31</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	33
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>33</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>33</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>34</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>36</i>
5	Bibliografie	37
6	Figurenlijst.....	38
7	Plannenlijst.....	39

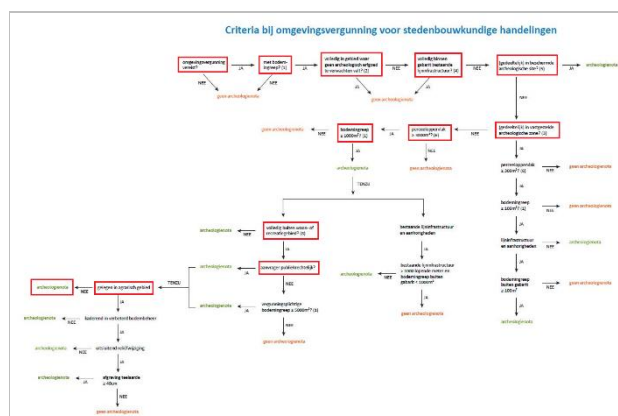
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

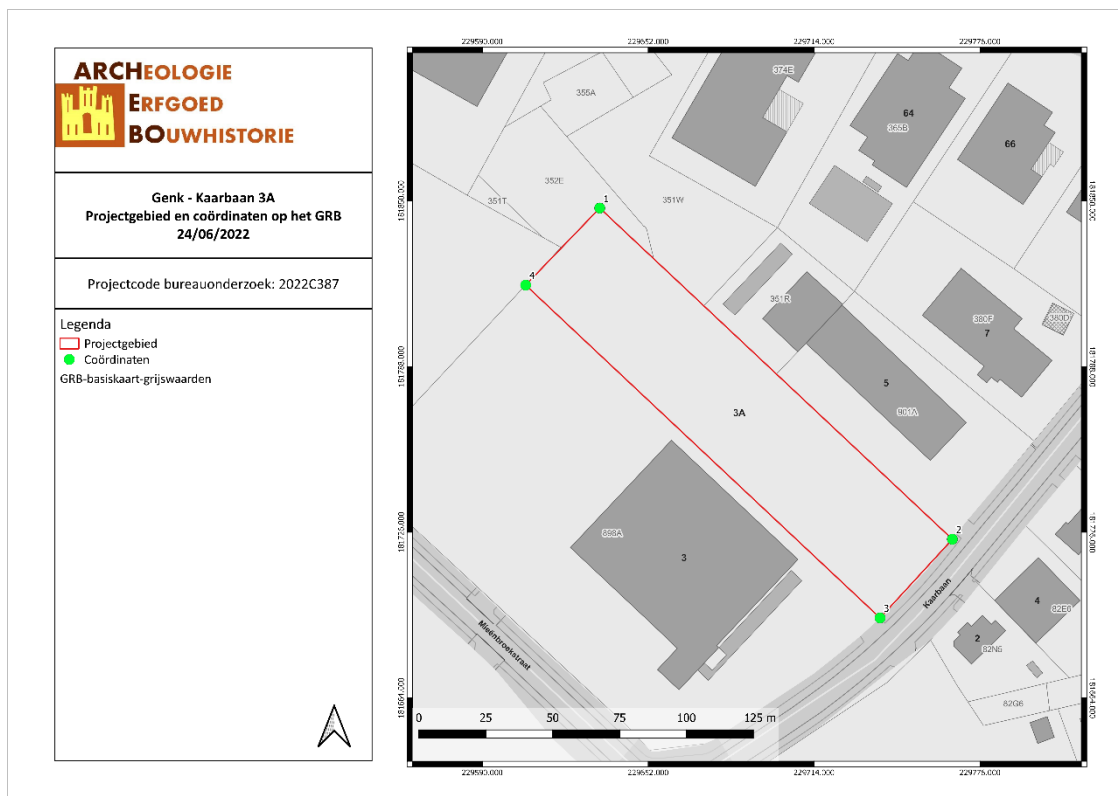
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een projectgebied aan de Kaarbaan 3A in Genk. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 7244 m². Binnen het projectgebied wordt een industrieel gebouw opgetrokken. Ook worden er nieuwe verhardingen aangelegd.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in juli 2022 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

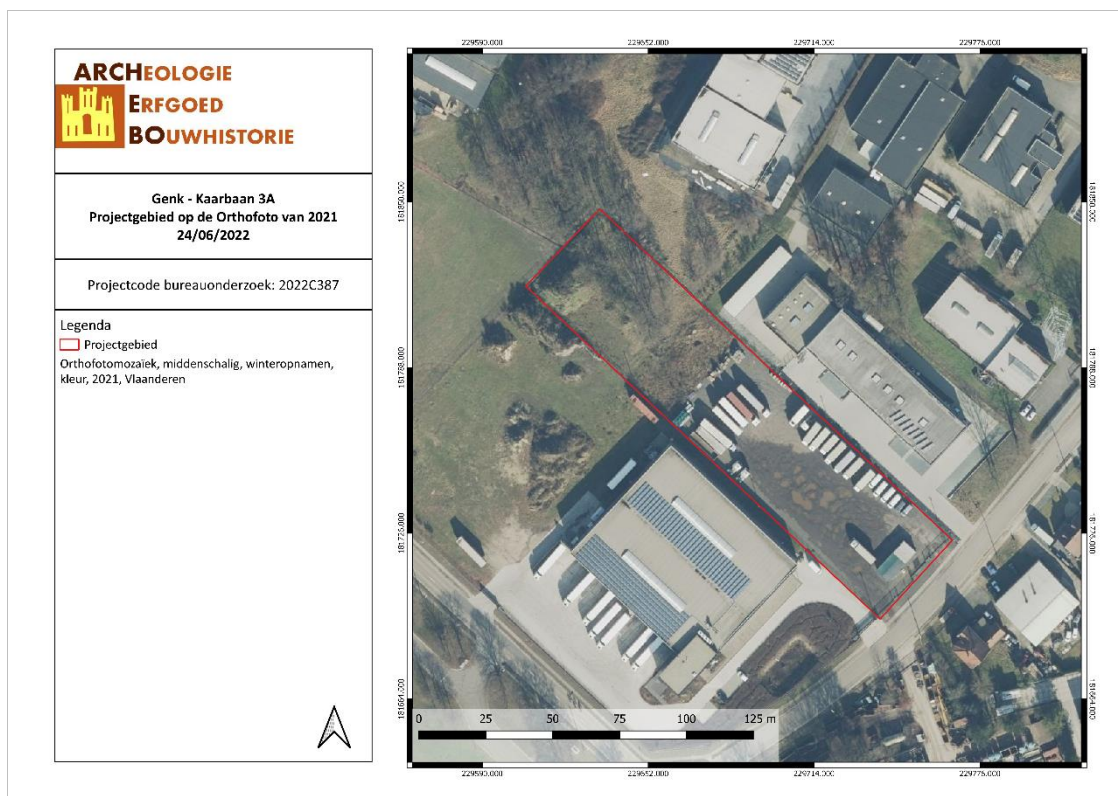
Administratieve fiche			
Naam site:	Genk – Kaarbaan 3A		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Limburg, Genk, Kaarbaan 3A		
Kadaster:	Genk, afdeling 4, sectie E, perceel 905A		
Coördinaten:	1	X	229633.87
		Y	181847.28
	2	X	229765.65
		Y	181723.36
	3	X	229738.67
		Y	181693.87
	4	X	229606.19
		Y	181818.45
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaaken		
Projectcode bureauonderzoek:	2022C387		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Bij de opdrachtgever		
Grootte projectgebied:	Ca. 7244 m²		
Uitvoeringsperiode:	juli 2022		
Reden van de ingreep	Bouw industrieel gebouw en verhardingen		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, Genk, industriegebied		

De onderstaande GRB-kadasterkaart en Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

GEKA/22/06/24/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien er nog geen zekerheid is over het bekomen van de omgevingsvergunning. Te kappen bomen mogen slechts tot op het maaiveld gekapt worden.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

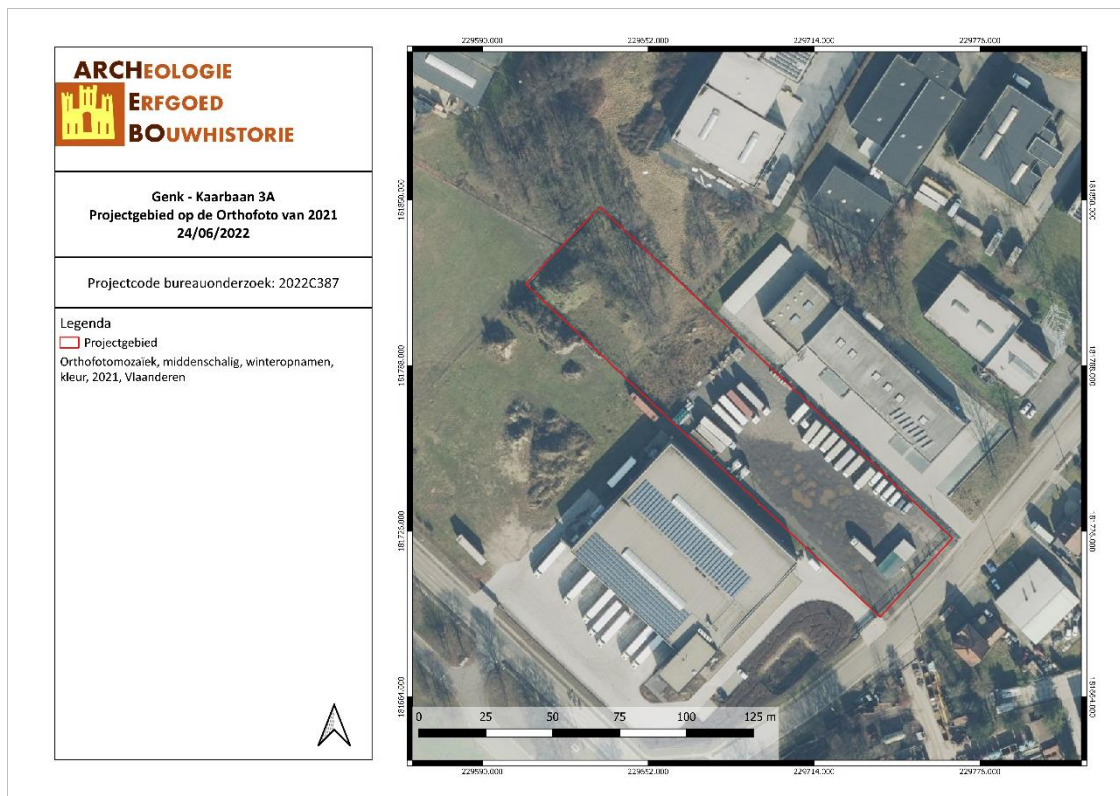
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

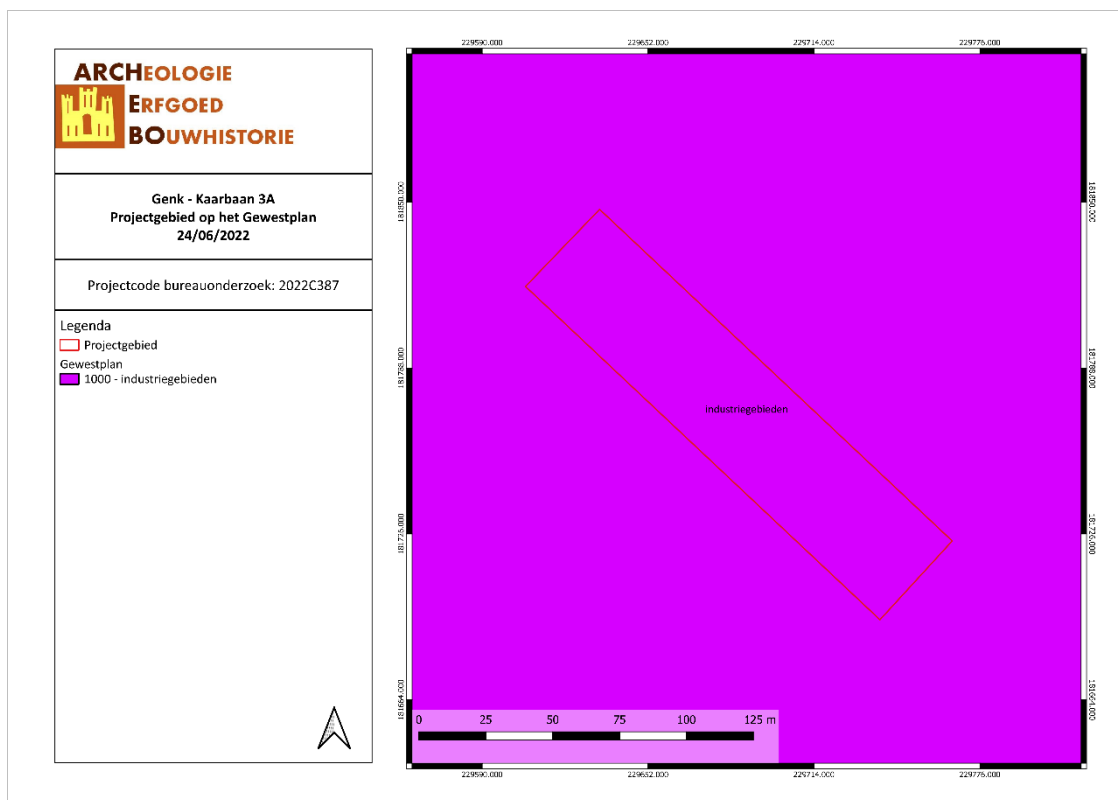
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied grenst in het zuidoosten aan de Kaarbaan. De zuidoostelijke helft van het projectgebied is verhard en wordt gebruikt als opslagplaats voor containers. De noordwestelijke helft is braakliggend en begroeid met bomen en struiken. Op het gewestplan valt het projectgebied volledig binnen industriegebied.

GEKA/22/06/24/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)

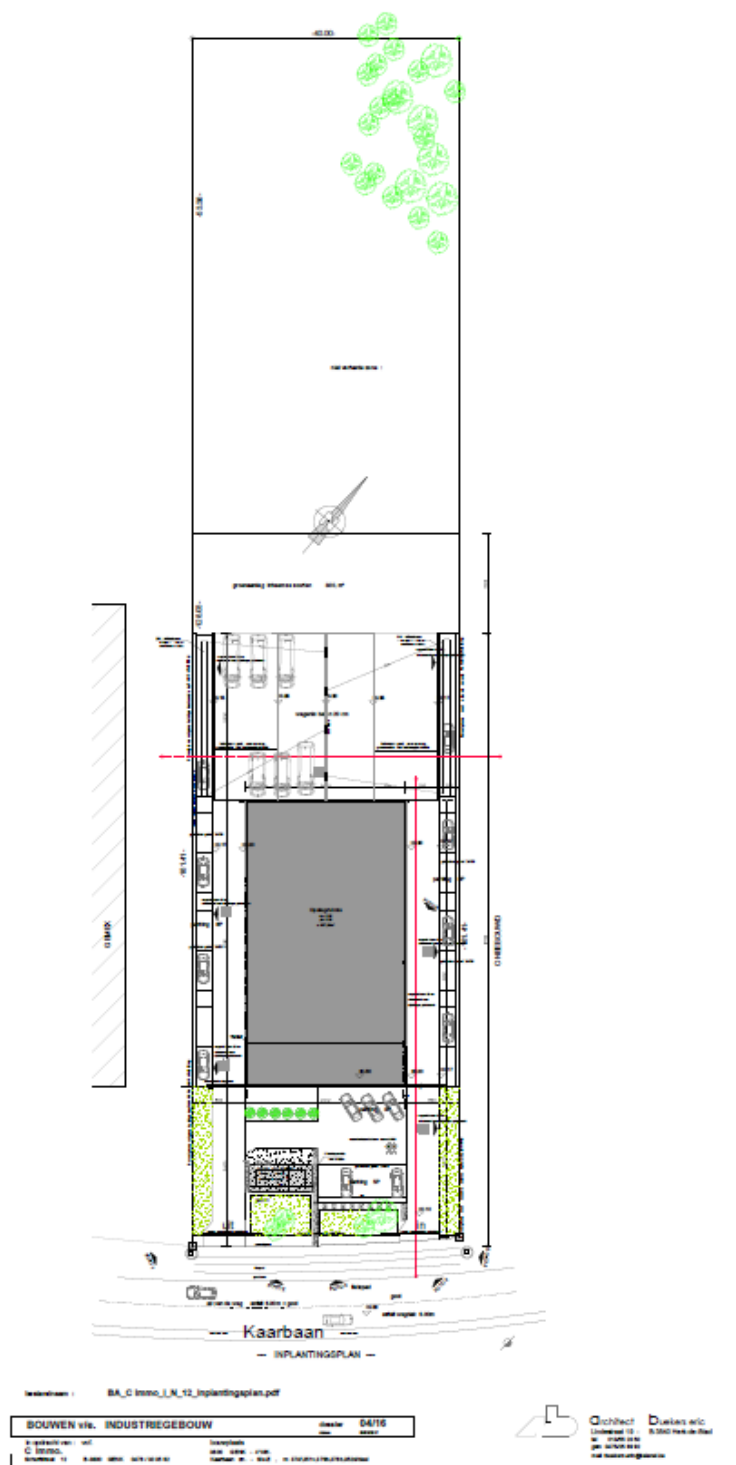

GEKA/22/06/24/4 - Digitale aanmaak

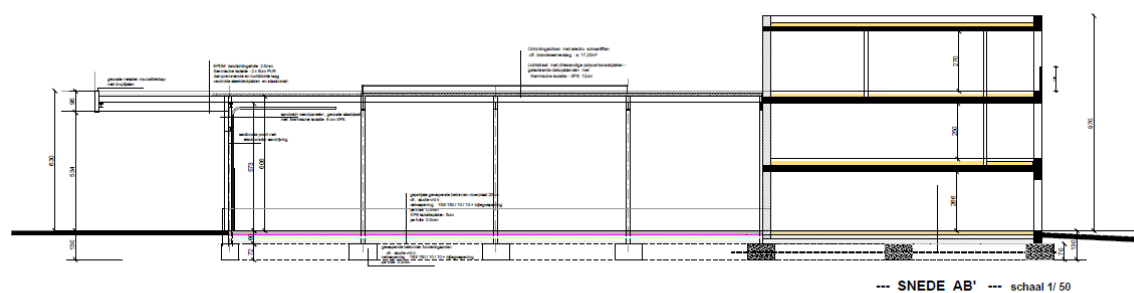
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2022)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De bestaande verhardingen binnen het projectgebied zullen grotendeels behouden blijven en worden gebruikt als basisfundering voor de betonnen vloerplaat die er bovenop zal worden gestort. Centraal binnen de verharding wordt wel een industrieel gebouw ingeplant. Dit gebouw heeft een oppervlakte van ca. 871 m² en zal worden gefundeerd op volle plaat. De diepte van de bodemingreep bedraagt ca. 1,3 m -mV. Het onverharde deel van het projectgebied in het noordwesten zal volledig worden verhard. Hiervoor moet de begroeiing worden gekapt. De bodemingreep bedraagt ca. 1 m -mV.

Figuur 6: Inplantingsplan (opdrachtgever, 2022)

Ctrans
Kantoor 5 5-3600 (2016) gen. 0478/30 35 63
Site E deel v.m. 374c, 374e, 374g, 374h, 374i, 374j, 374k

BOUWEN van een INDUSTRIEBOUW
met Kantoren en Appartement

schaal : 1 / 75

Figuur 7: Snede (opdrachtgever, 2022)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott op de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

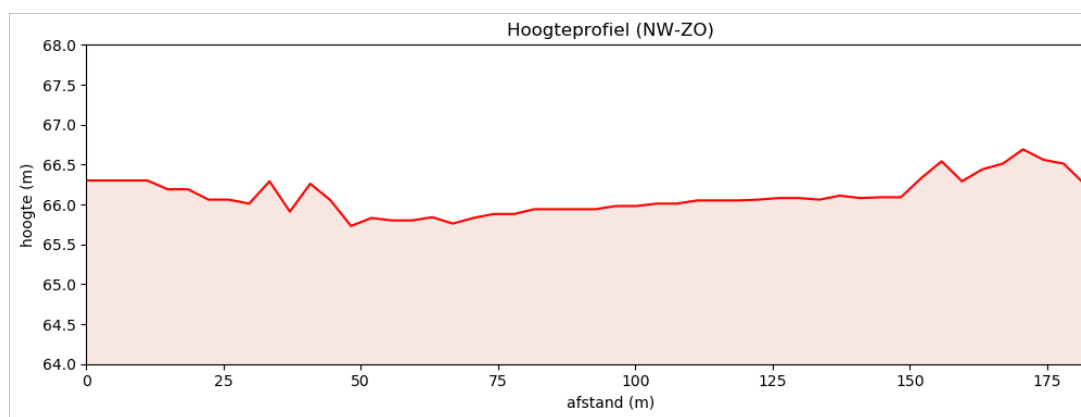
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

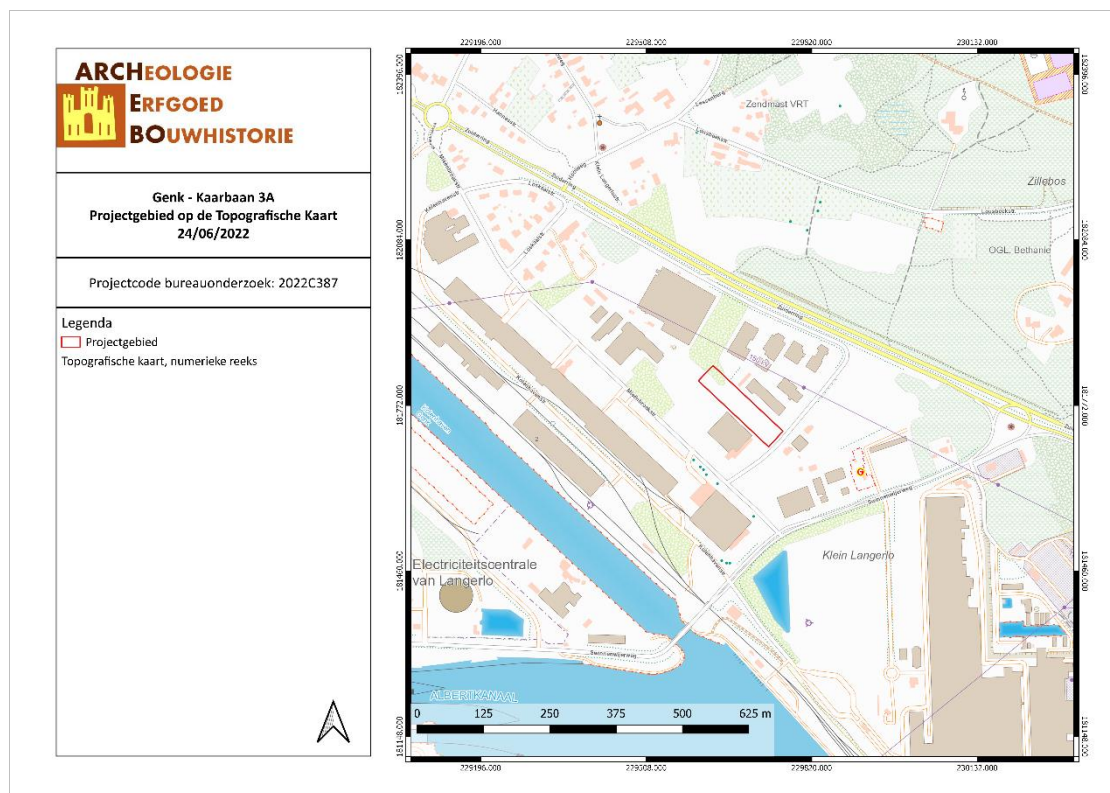
Het projectgebied grenst in het zuidoosten aan de Kaarbaan te Genk. Genk grenst aan de gemeenten Houthalen-Helchteren, Oudsbergen, As, Maasmechelen, Zutendaal, Bilzen, Diepenbeek, Hasselt en Zonhoven.

Het projectgebied ligt in een laaggelegen zone, ongeveer 200 tot 400 m ten zuiden van een heuvel. In de buurt van het projectgebied, binnen een straal van meer dan 1 km in de omtrek, liggen er geen natuurlijke waterlopen. De Kolenhaven Genk en het Albertkanaal liggen respectievelijk 380 en 640 m naar het zuid(west)en. De hoogte van het projectgebied ligt tussen 66,4 en 66,8 m TAW.

Gezien de topografische ligging op de overgang van een lagergelegen gebied naar een zuidwest gerichte helling van een plateau wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite hoog ingeschat. Het gebied ligt echter op een erg grote afstand van natuurlijke waterlopen waardoor de kans verlaagd wordt. In de buurt van het projectgebied werden echter meerdere Neolithische vondsten aangetroffen in een vergelijkbare landschappelijke context waardoor de aanwezigheid van een dergelijke site niet kan worden uitgesloten.

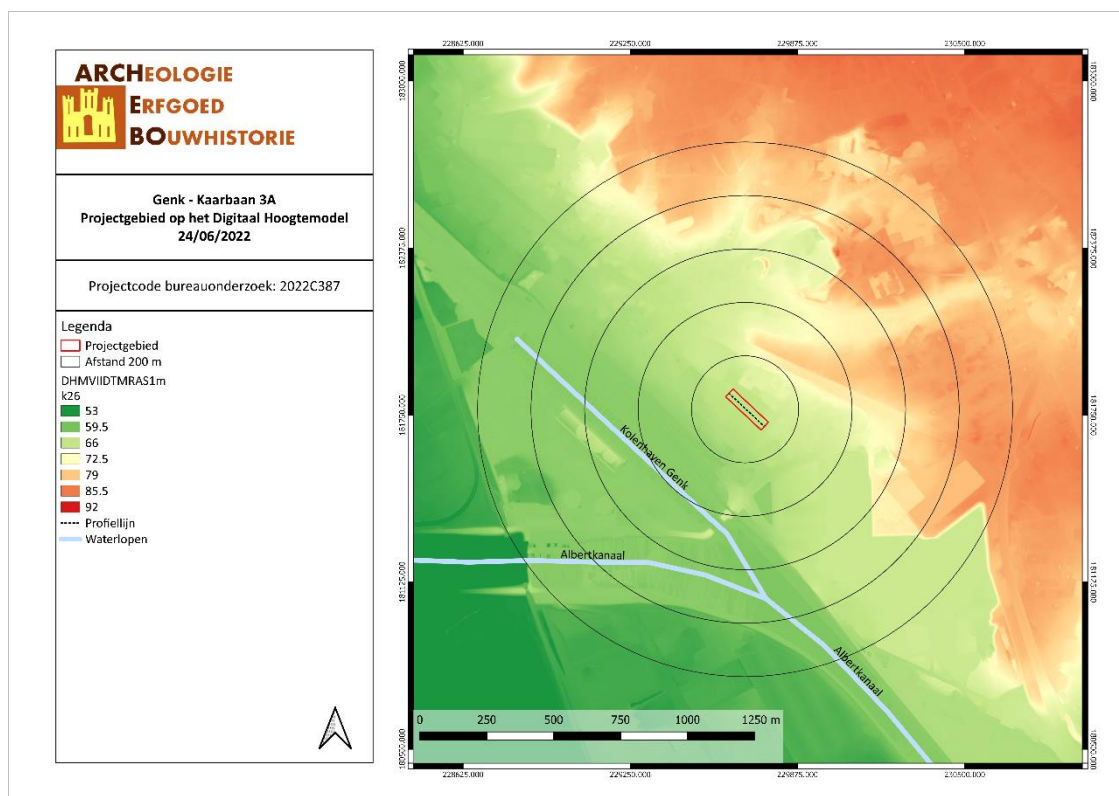

Figuur 8: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (NW-ZO) (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/5 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2022)

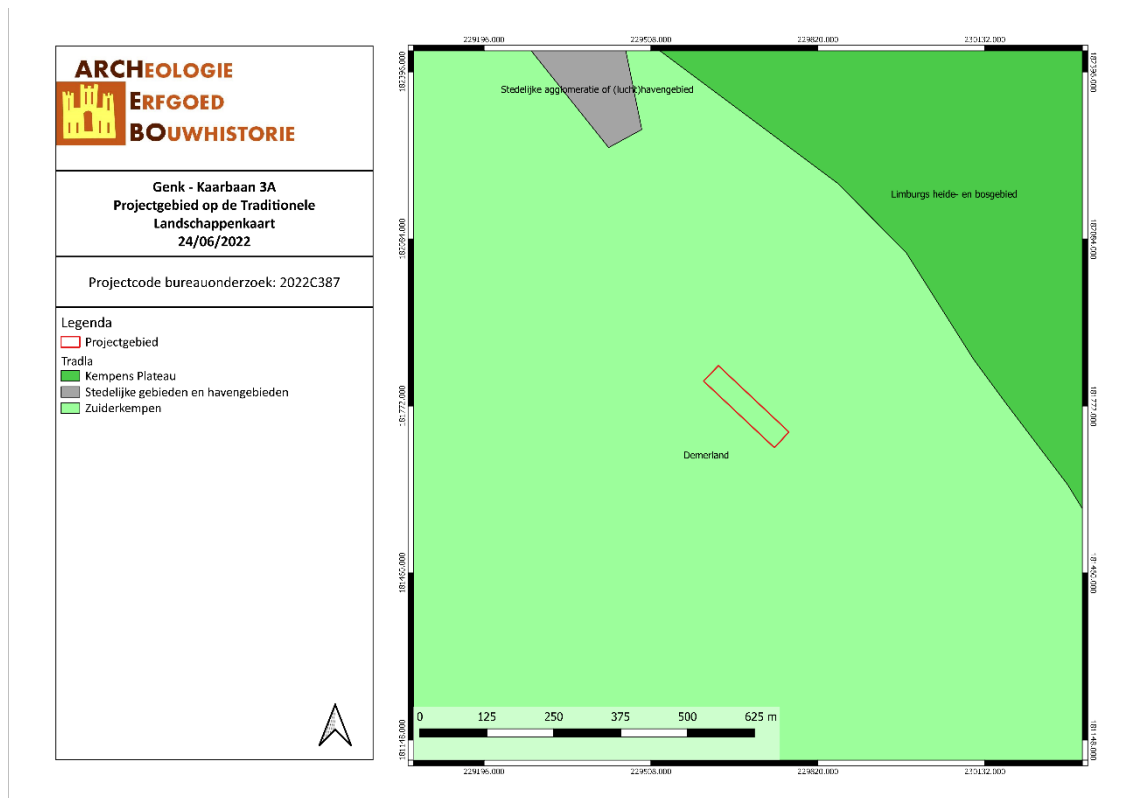
GEKA/22/06/24/6 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2022)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als Zuiderkempen, meer bepaald het Demerland.

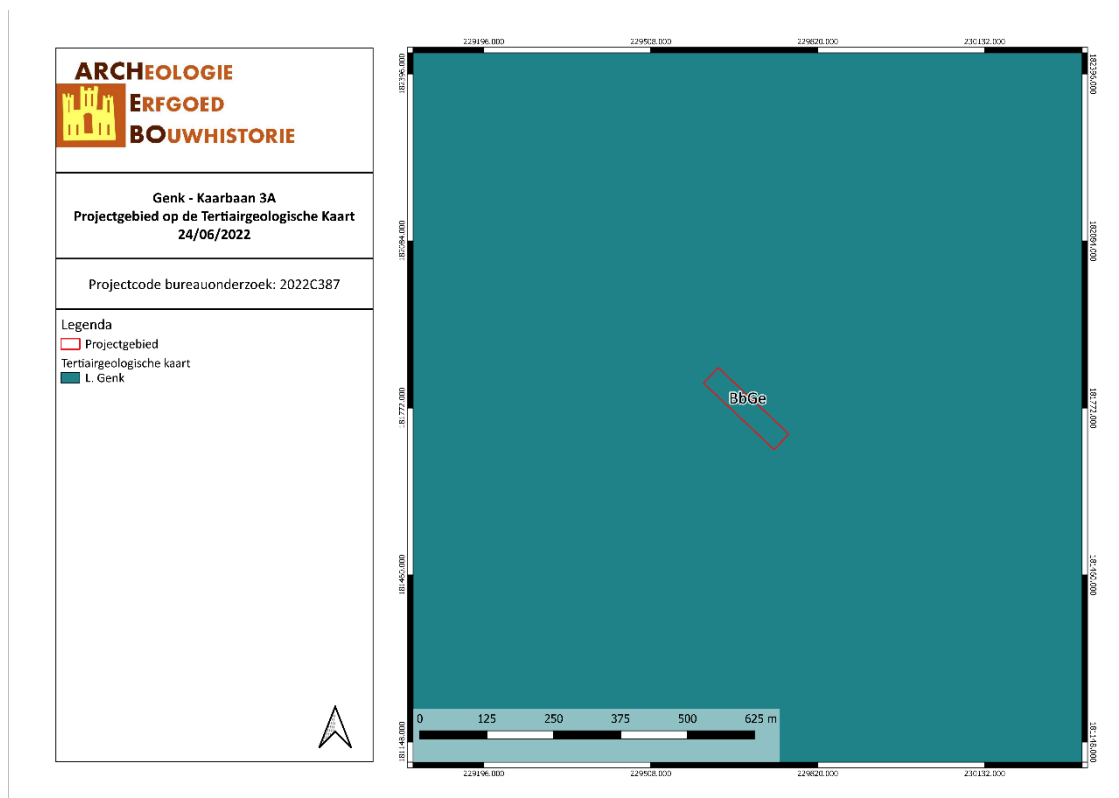

GEKA/22/06/24/7 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Aarschot aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2022)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het projectgebied zich binnen het Lid van Genk dat onderdeel is van de Formatie van Bolderberg. Deze formatie wordt gekenmerkt door sterk micahoudend geel tot grijswit zeer fijn zand. In de diepere ondergrond zijn ze meestal bruingeel van kleur. Kenmerkend zijn glimmerhoudende bestanddelen, lignietlaagjes en grindlaagjes.¹

GEKA/22/06/24/8 - Digitale aanmaak

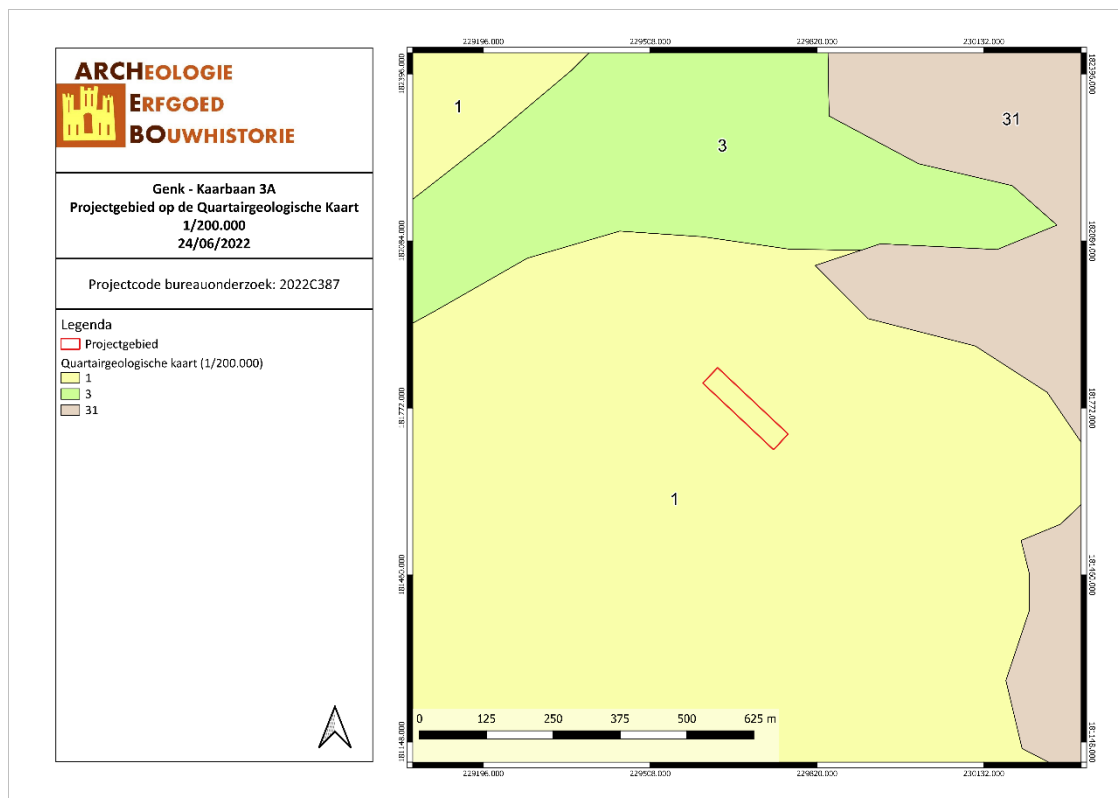
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2022)

¹ 'Geopunt', z.d., <https://www.geopunt.be/>

LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001): p. 144.

3.1.2.3 Quartair

Volgens de quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het onderzoeksgebied zich volledig binnen type 1. Dit type bestaat uit hellingsafzettingen van het Quartair en/of eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene. Het noordelijke en centrale gedeelte van Vlaanderen bestaat uit zand tot zandleem, het zuidelijk gedeelte van Vlaanderen bestaat uit silt (loess).²

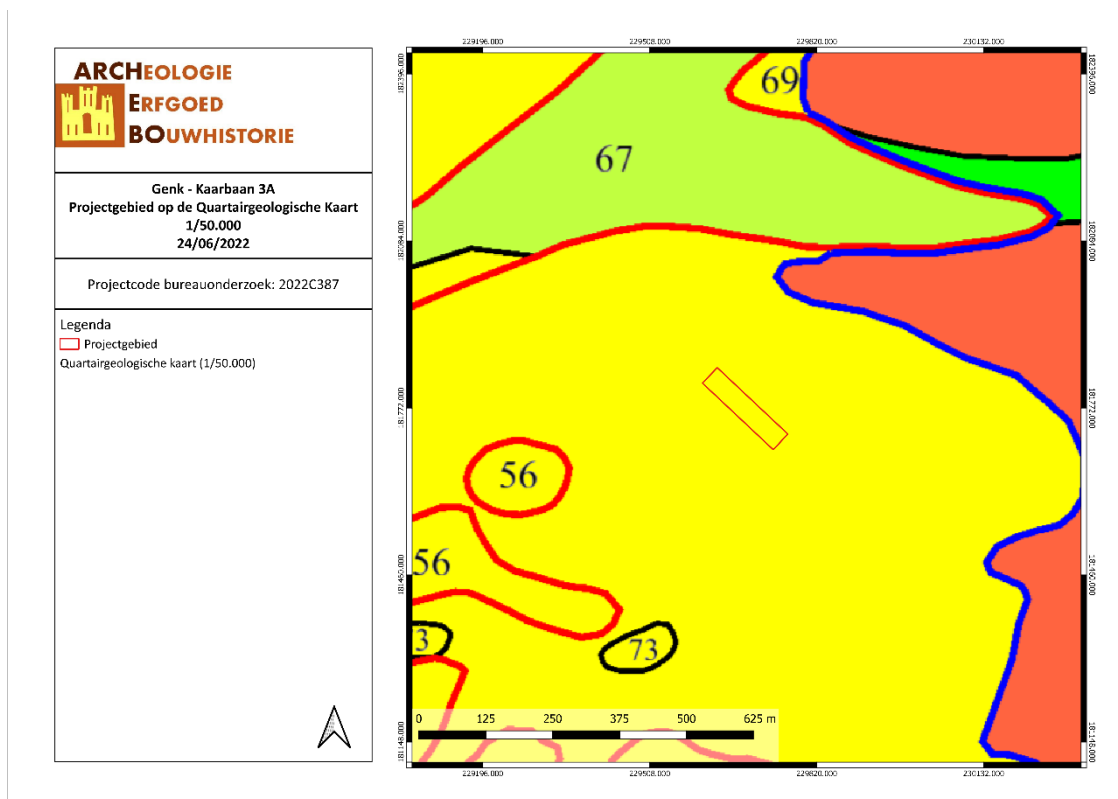
GEKA/22/06/24/9 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2022)

1	
ELPw en/of HQ	ELPw Eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen), mogelijk Vroeg-Holocene; zand tot zandleem in het noordelijke en het centrale gedeelte van Vlaanderen; silt (loess) in het zuidelijke gedeelte van Vlaanderen.
	HQ Hellingsafzettingen van het Quartair.

² Databank Ondergrond Vlaanderen.

Volgens de quartairgeologische kaart (1/50.000) ligt het projectgebied binnen de Formatie van Wildert. Deze formatie bestaat uit fijne zwaklemige allochtone eolische zanden, afgezet tijdens het Weichseliaan. Lokaal kan er grindbijnmenging optreden. Het contactvlak met de onderliggende grinden is verstoord door cryoturbaties. De dikte van de formatie varieert van 0,5m tot maximaal 8m.³

GEKA/22/06/24/10 - Digitale aanmaak

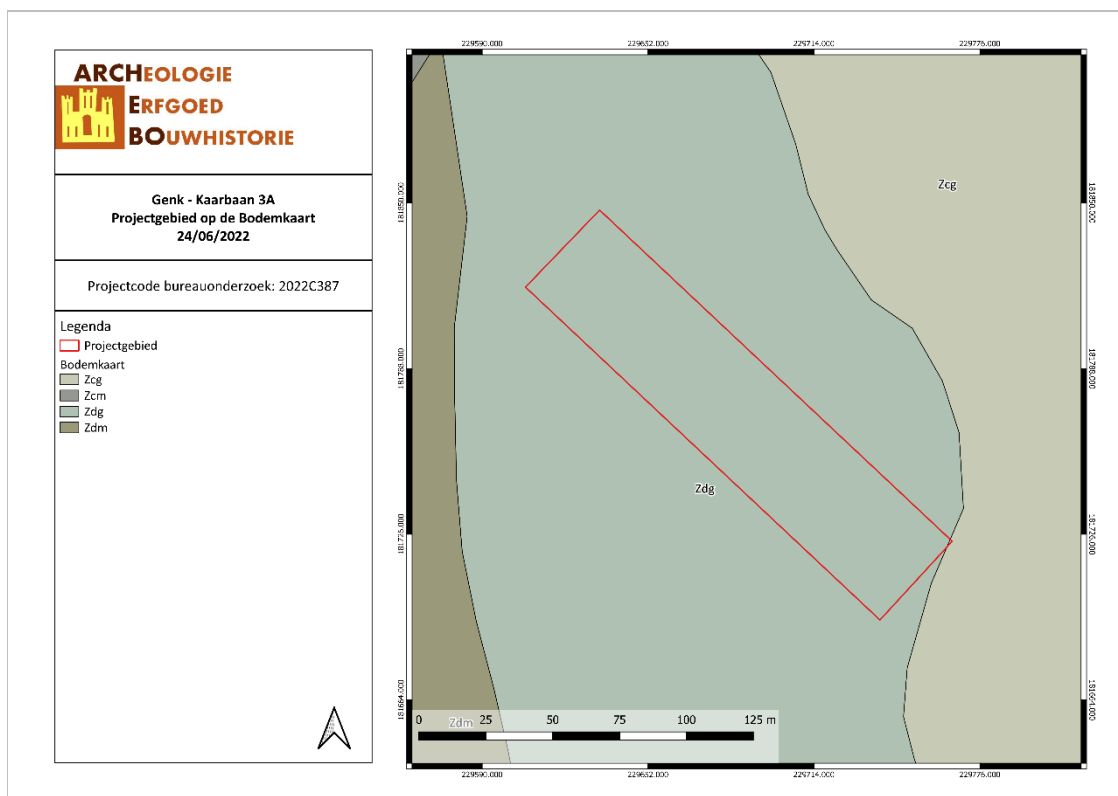
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2022)

³ BEERTEN K., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 26, Rekem*, Leuven, 2005.

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen bodemtype Zdg. Dit is een matig natte zandgrond met duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Het zijn Podzolen met in de meeste gevallen een bouwvoor van 30-40cm dik en donkergrijze kleur. De B-horizont is op veel plaatsen verkit, is duidelijk ontwikkeld met een donkergrijze tot zwarte humusaanrijking en daaronder veelal een bruinere aanrijking. Roestverschijnselen komen voor op minder dan 60cm diepte. In bodems met sterke ijzeraccumulatie (Tertiair) kunnen er in de B horizont ijzerconcreties voorkomen.⁴

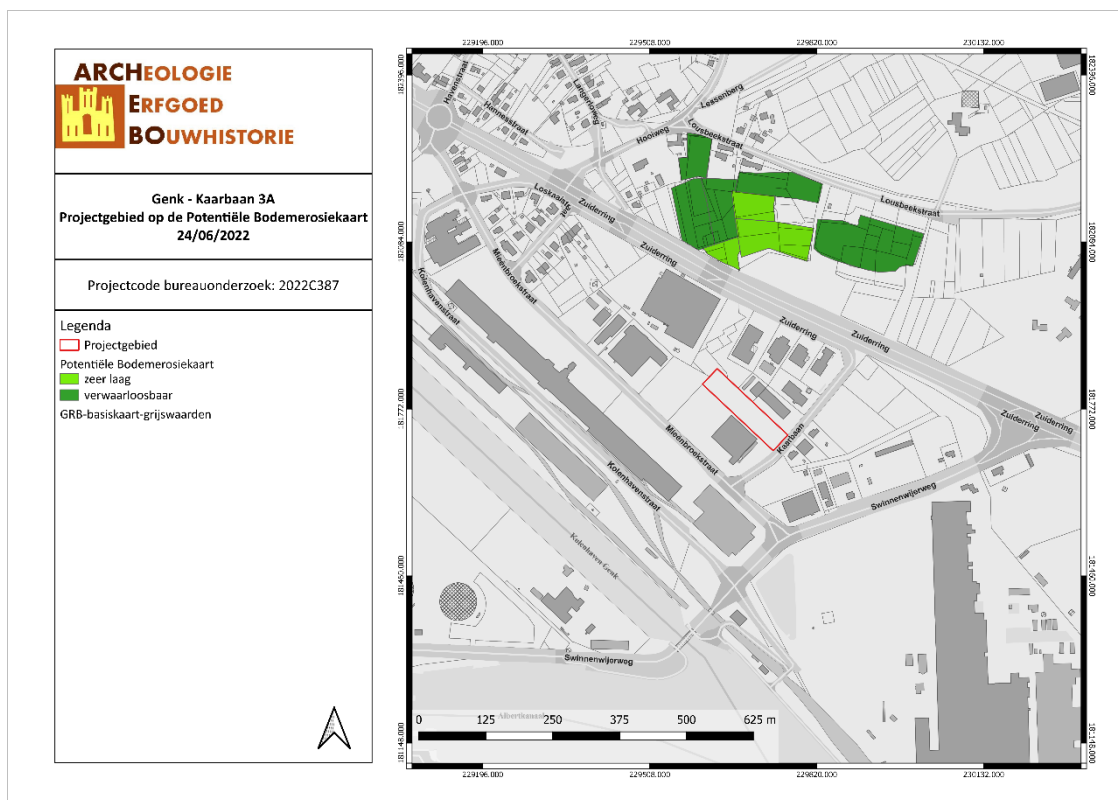
Op de potentiële bodemerosiekaart werd het projectgebied niet gekarteerd. Op de bodemgebruikskaart valt het projectgebied binnen akkerbouw, weiland en industrie- en handelsinfrastructuur.

GEKA/22/06/24/11 - Digitale aanmaak

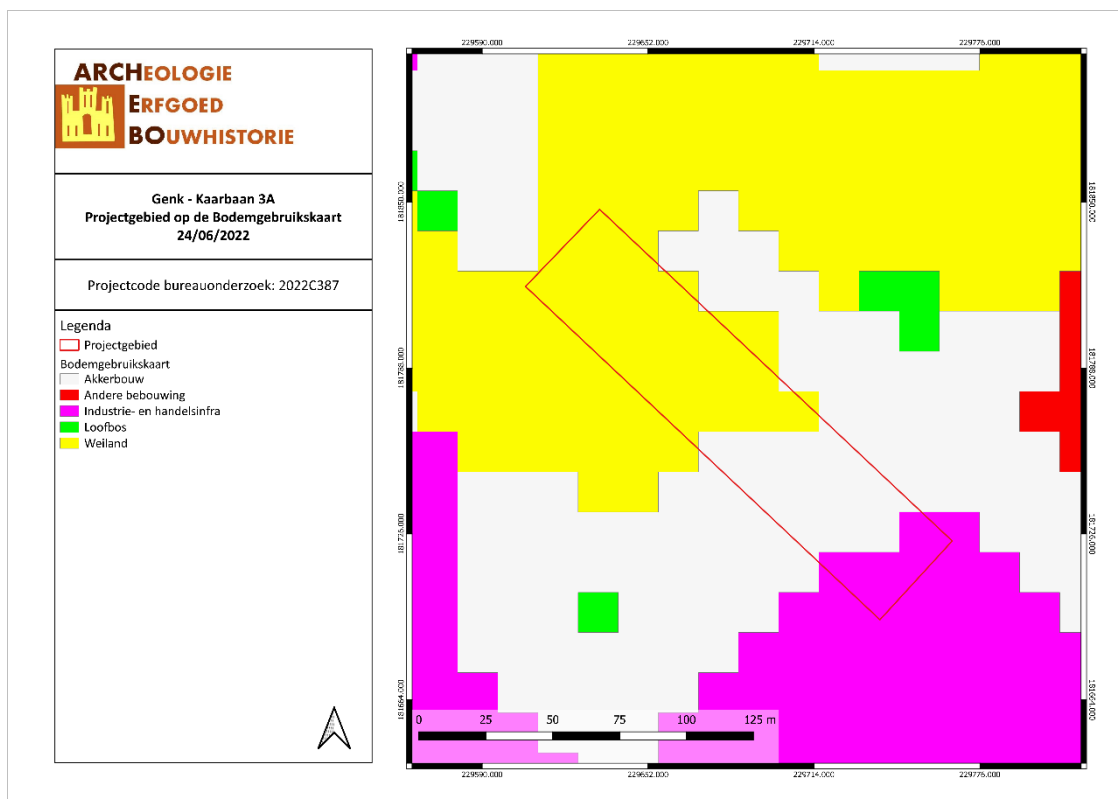
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2022)

⁴ VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000, p. 107, 142, 179, 209.

GEKA/22/06/24/12 - Digitale aanmaak

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/13 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2022)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

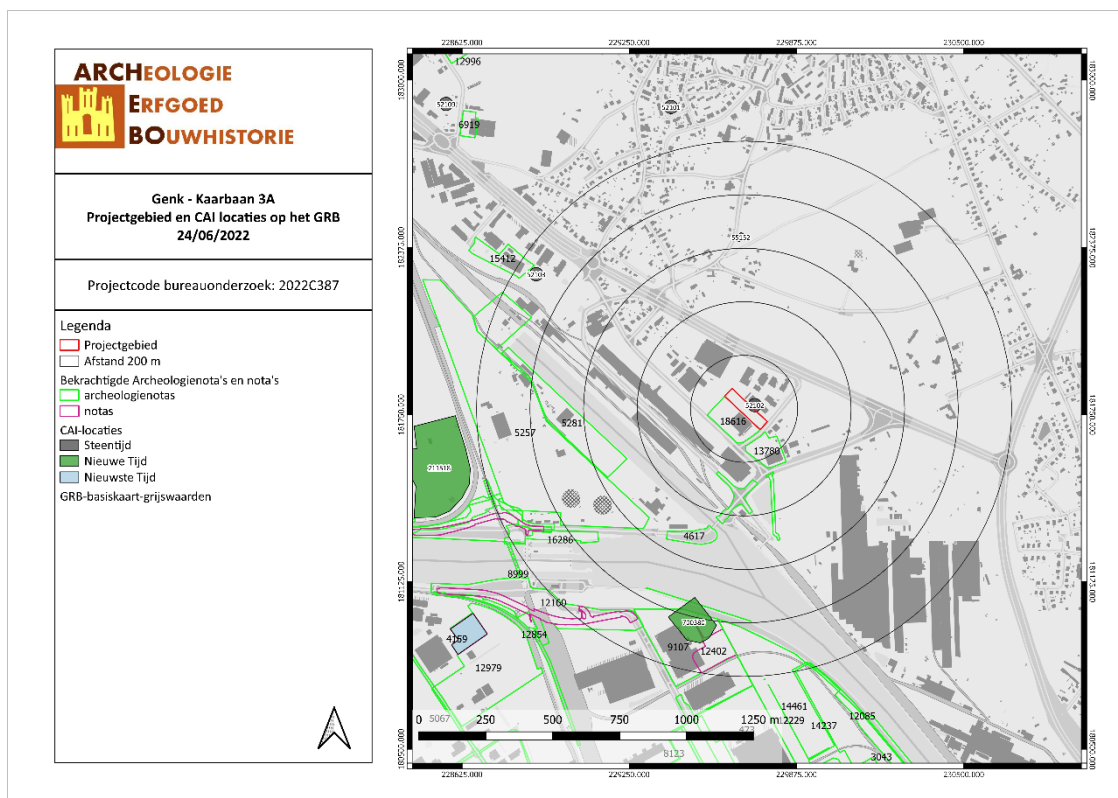
Een gedeelte van CAI locatie 52102 valt binnen het oostelijke deel van het projectgebied. Op deze locatie zijn een groep ronde, grote stenen (mogelijk resten van een prehistorische megaliet), een langs beide zijden bewerkte dolk en een gebroken gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum gevonden (CAI 52102).

In een straal van 1 km rondom het projectgebied zijn er 3 andere locaties bekend.

Ongeveer 700 m ten zuiden van het projectgebied lag de Sledderloschans uit de 17de eeuw. Deze schans had een vierkante vorm, was voorzien van een brede watergracht (7m breed) en was ongeveer 1 ha groot (CAI 700380).

820 m ten noordwesten van het projectgebied zijn een pijl en lanspunt uit het Neolithicum aangetroffen (CAI 52103).

Ca. 600 m ten noorden van het projectgebied is een strijdhamer uit de Steentijd gevonden. De hamer is vervaardigd uit phtaniet/dioritisch gesteente, gepolijst en doorboord (CAI 55152).

Figuur 18: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2022)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In de onmiddellijke omgeving van het projectgebied werden 2 archeologienota's opgesteld. Het projectgebied grenst in het zuidwesten aan een terrein waarvoor reeds een archeologienota werd opgesteld door het VEC (id 18616).⁵ Op deze locatie werd de bouw van een loods gepland. De rest van het projectgebied werd ingericht met een wadi, nutvoorzieningen of als groenzone. Op basis van het bureauonderzoek was er een verwachting voor steentijd artefactensites en sporensites. Enkel in de noordwestelijke zone van het terrein, waar de bodemingrepen zullen plaatsvinden, werden een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek voorgeschreven. Deze onderzoeken werden in 2021 uitgevoerd door Archebo (id 19487).⁶ Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd er in 4 boringen een podzolbodem aangetroffen. Op een dieper niveau is een begraven bodem aangetroffen. In een boring kwam een AC profiel voor. Door de aanwezigheid van een paleobodem was de kans op het aantreffen van een intacte steentijd artefactensite hoog. Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werden er echter geen lithische artefacten aangetroffen. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd er slechts een greppel aangetroffen waardoor er geen verder onderzoek werd voorgeschreven.

Voor een terrein aan de overzijde van de Kaarbaan werden archeologienota opgesteld door Archebo (id 13780).⁷ Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever een deel van de bestaande verhardingen verwijderen en 17 bomen rooien. Vervolgens zullen twee nieuwe open loodsen opgetrokken worden, zullen een nieuwe betonverharding, een wadi en een grasstrook met bomen en struikbeplanting aangelegd worden. Op basis van het bureauonderzoek was er een verwachting voor zowel steentijd artefactensites als sporensites. Er werd een onderzoeksgebied afgebakend dat enkel de noordelijke en westelijke zone waarbinnen bodemingrepen gepland zijn bevatte. Tijdens het daaropvolgende onderzoek (id 19036)⁸ bleek de podzolbodem enkel in het noordoosten nog slecht bewaard te zijn waardoor er een lage kans was op het aantreffen van steentijd artefactensites. Er werd dan ook geen verkennend archeologisch booronderzoek uitgevoerd. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden er enkel recente sporen aangetroffen.

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁹ Binnen het projectgebied bevinden zich geen vastgestelde en/of beschermde erfgoedobjecten.

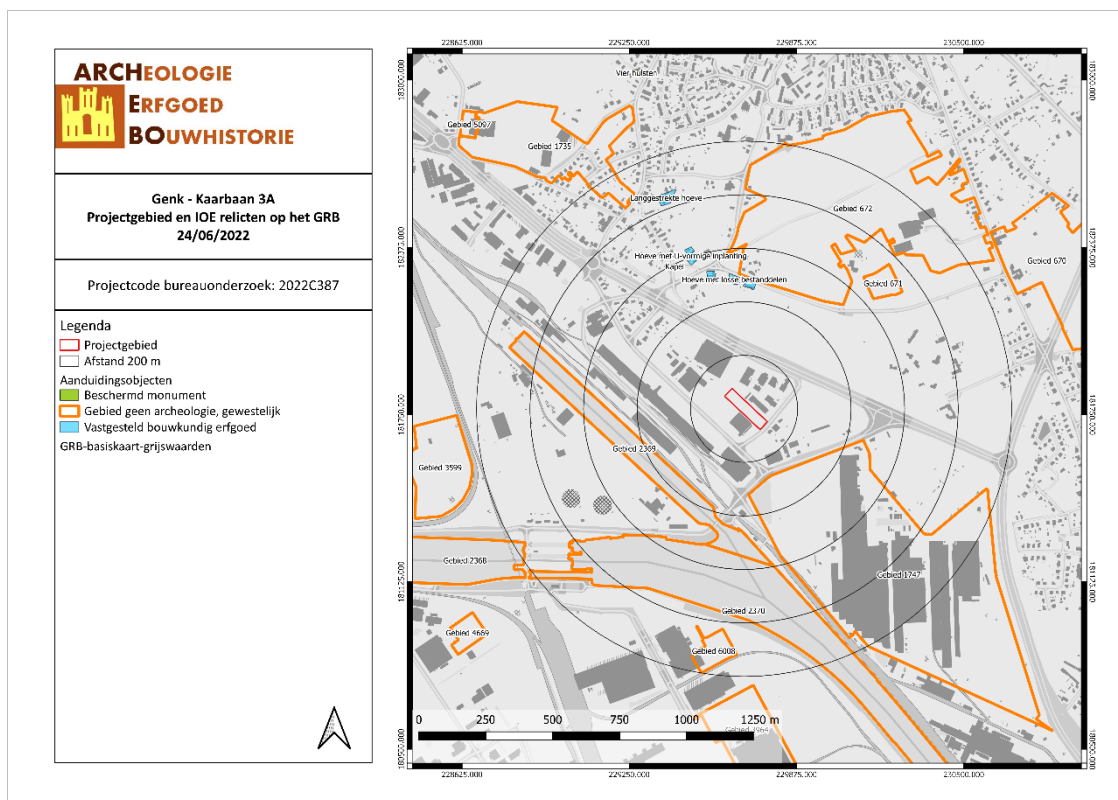
⁵ VAN CAMPENHOUT K., *Mieënbroekstraat – Kaarbaan 3, Genk*, Geel, 2021.

⁶ CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., BOUCKAERT K. & GEELEN N., *Nota Genk – Kaarbaan*, Kortenaken, 2021.

⁷ CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & DOUCET A., *Archeologienota Genk – Swinnenwijerweg*, Kortenaken, 2020.

⁸ CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & BOUCKAERT K., *Nota Genk – Swinnenwijerweg*, Kortenaken, 2021.

⁹ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

GEKA/22/06/24/15 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2022)

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen¹⁰

In 1812 werden stenen bijlen en pijlpunten opgegraven in de omgeving van Genk, waaruit afgeleid kan worden dat in het neolithicum reeds enige activiteit plaatsvond op Genks grondgebied. Ca. 500 v.Chr. is een Keltische nederzetting ontstaan. Aan de bron van de Stiemerbeek zijn dan weer Vroeg-Frankische resten gevonden, zoals brandgraven met urnen. Op de plaats van de huidige Sint-Martinuskerk zijn sporen van een houten zaalkerkje gevonden die dateren van ca. 800. Genk bleef gedurende lange tijd een landelijk gehucht. De kern van Genk vormde ook het centrum voor de omliggende gehuchten Winterslag, Gelieren, Waterschei, Langerlo, Camerlo en Sledderlo.

In de 11de eeuw behoorde Genk en haar omgeving vermoedelijk tot het Graafschap Loon. Vanaf 1366 vormde het een deel van het Prinsbisdom Luik. Het graafschap werd geregeld onder de voet gelopen door verscheidene legers. Genk ging grote leningen aan met Bilzen, Maastricht en zelfs Roermond om de legers op doortocht hoge geldbedragen te betalen om zo haar inwoners te beschermen tegen hun geweld. De leningen konden slechts moeilijk afbetaald worden, door de snelle opeenvolging van doortrekkende legers waardoor dikwijls Genkse burgers werden opgesloten tot de verschuldigde geldsom betaald was. Documenten uit de 15de tot 18de eeuw (in het stadsarchief van Genk) getuigen van deze gebeurtenissen.

In de 17de eeuw werden verschillende schansen aangelegd, waar de bevolking zich kon terugtrekken wanneer vreemde troepen door het land trokken. Een beruchte slag in de geschiedenis van de gemeente Genk is de Slag van Sint-Nicolaasdag in 1648. Deze vond plaats tussen burgersoldaten en Lotharingse troepen op de Donderslagse Heide ten noorden van de stad Genk. Toen Genk in 1753 in leen werd gegeven, was De Grady De Groenendaal de eerste heer. Rond deze periode waren ook de beruchte bokkenrijders actief die o.a. het Genks grondgebied teisterden. Op het einde van de 18de eeuw werd Genk ook wel Heilig Genk genoemd, omdat de Gekenaren hun priesters lieten onderduiken. Hoewel Genk in de 19de eeuw een zeer sterke toename aan industrialisatie kent, blijft het landelijk karakter van de regio bewaard. Door de massale immigratie in de loop van de 20ste eeuw kende Genk een zeer sterke groei. Op 2 augustus 1901 ontdekte professor André Dumont een steenkoollaag in het nabijgelegen dorp As. Het jaar daarop werd in Genk eveneens steenkool aangetroffen. Daaropvolgend werden drie steenkoolmijnen opgericht op het Genks grondgebied. Tussen 1920 en 1930 steeg het bevolkingsaantal zeer sterk. De nieuwe inwoners waren voornamelijk mijnarbeiders. Immigranten kwamen uit Polen, Oekraïne, Italië, Griekenland, Spanje, Portugal, Turkije en Marokko, tijdens de drie immigratiegolven (1920-1930, na 1930 en vanaf 1964).

Tot de eerste helft van de 20ste eeuw was Genk een kerndorp gelegen bij de weg tussen Hasselt en Maaseik. Tot 1910 speelden de Sint-Martinuskerk en het dorp een centraliserende rol op deze gehuchten. Tijdens de eerste economische expansie, met de oprichting van de drie steenkoolmijnen, volgde de decentralisatie. In 1944 werd de kern van het dorp Genk haast geheel vernield door een verkeerd uitgevoerd Amerikaans bombardement. Het vroegere stratenpatroon werd deels bewaard, de oorspronkelijke landelijke vakwerkarchitectuur is bijna helemaal verdwenen op een aantal versteende, langgestrekte hoeves na. Na WO II volgde een tweede economische expansie, waarin volledig nieuwe wijken met een eigen parochiekerk zijn ontstaan. Het gaat om de wijken Bokrijk-Boxbergheide, Bret-Gelieren, Termien en Park van Genk. De jaren '60 was echter een crisisperiode voor de steenkoolnijverheid. De mijnen werden achtereenvolgens in 1966, 1987 en 1988 gesloten. Dankzij de ligging nabij Hasselt en langs het Albertkanaal vestigden zich toch grote bedrijven in Genk en in 1966 ontstonden twee industrieterreinen, één in Genk-Noord en één in Genk-Zuid.

¹⁰ https://www.genk.be/Over_Genk/Geschiedenis_van_Genk/Genk_in_de_tijd; Agentschap Onroerend Erfgoed, "Genk", Inventaris Onroerend Erfgoed, 2017, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/120894>.

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

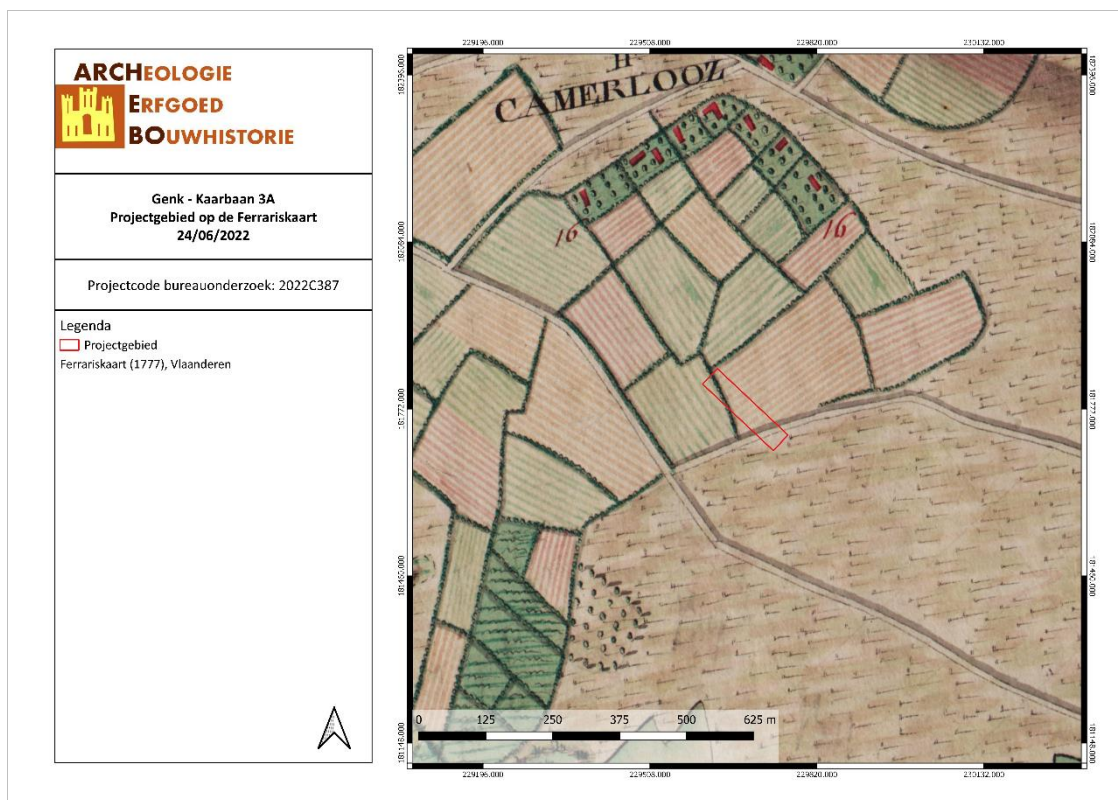
Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 18de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart is de eerste topografische kaart van een groot deel van de Zuidelijke Nederlanden. Ze werd gemaakt tussen 1745 en 1748 in opdracht van Lodewijk XV van Frankrijk en werd genoemd naar een van de makers, Jean Villaret (1703-1784). De Ferrariskaarten zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn.¹¹

De Villaretkaart is voor het projectgebied niet beschikbaar. Op de Ferrariskaart ligt het projectgebied grotendeels binnen akkerland. De meest zuidelijke punt valt binnen heidegebied. Beide delen worden gescheiden door een weg die van west naar oost over het projectgebied loopt. Het wegennet lijkt niet erg op het wegennet op de 19de-eeuwse kaarten. De dichtstbijzijnde bewoning ligt ca. 450 m ten noorden van het projectgebied. Deze bebouwing maakt deel uit van het gehucht Camerlooz.

¹¹ 'Villaretkaart', in *Wikipedia*, 6 februari 2020, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>; 'Ferrariskaarten', in *Wikipedia*, 26 december 2019, <https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

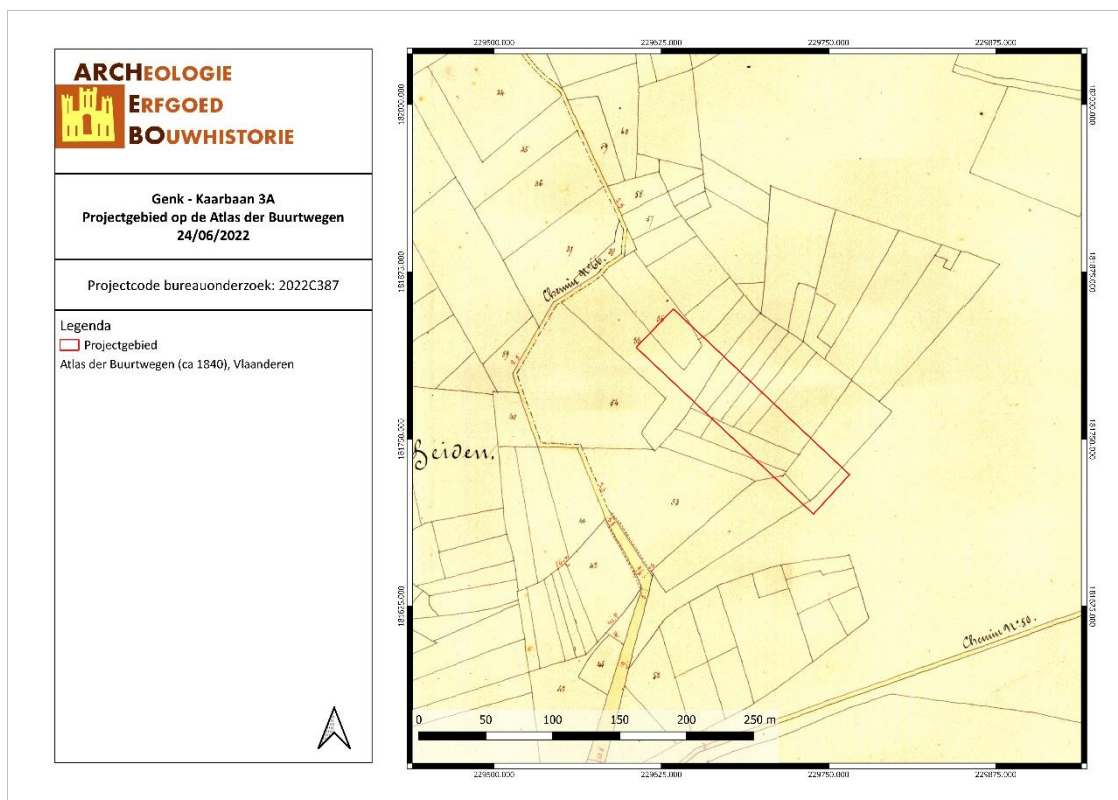
GEKA/22/06/24/16 - Digitale aanmaak

Figuur 20: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2022)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering van de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.¹² De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

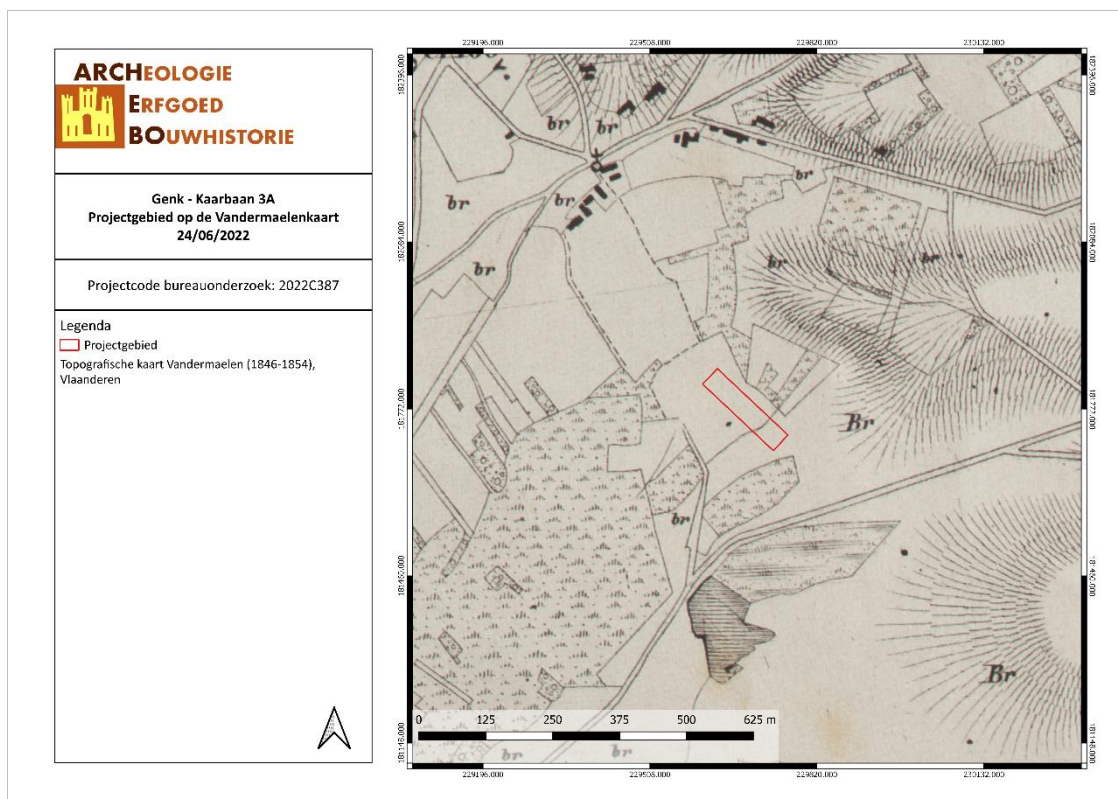
Op de Vandermaelenkaart ligt het projectgebied volledig binnen de heide. Over het zuidelijke deel van het projectgebied loopt een landweg van zuidwest naar noordoost. Op de Atlas der Buurtwegen valt het projectgebied binnen een mozaïek van kleine percelen. De dichtstbijzijnde wegen zijn chemin nr. 66 en nr. 50, respectievelijk 105 m ten zuidwesten en 150 m ten zuiden. De Popp-kaart is niet beschikbaar voor het projectgebied. Op de topografische kaart van 1873 is het wegennet opnieuw veranderd. Het projectgebied grenst in het zuidoosten aan een weg die qua oriëntatie echter niet helemaal overeen komt met de huidige Kaarbaan.

¹² Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

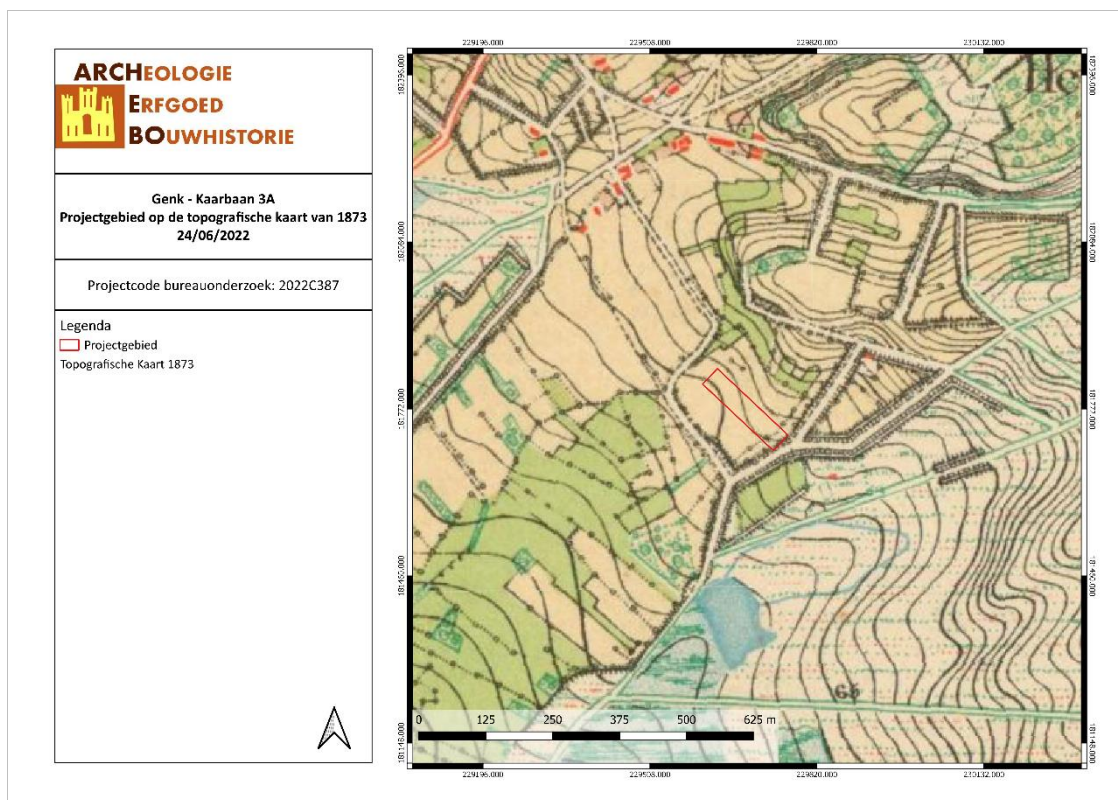
GEKA/22/06/24/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/18 - Digitale aanmaak

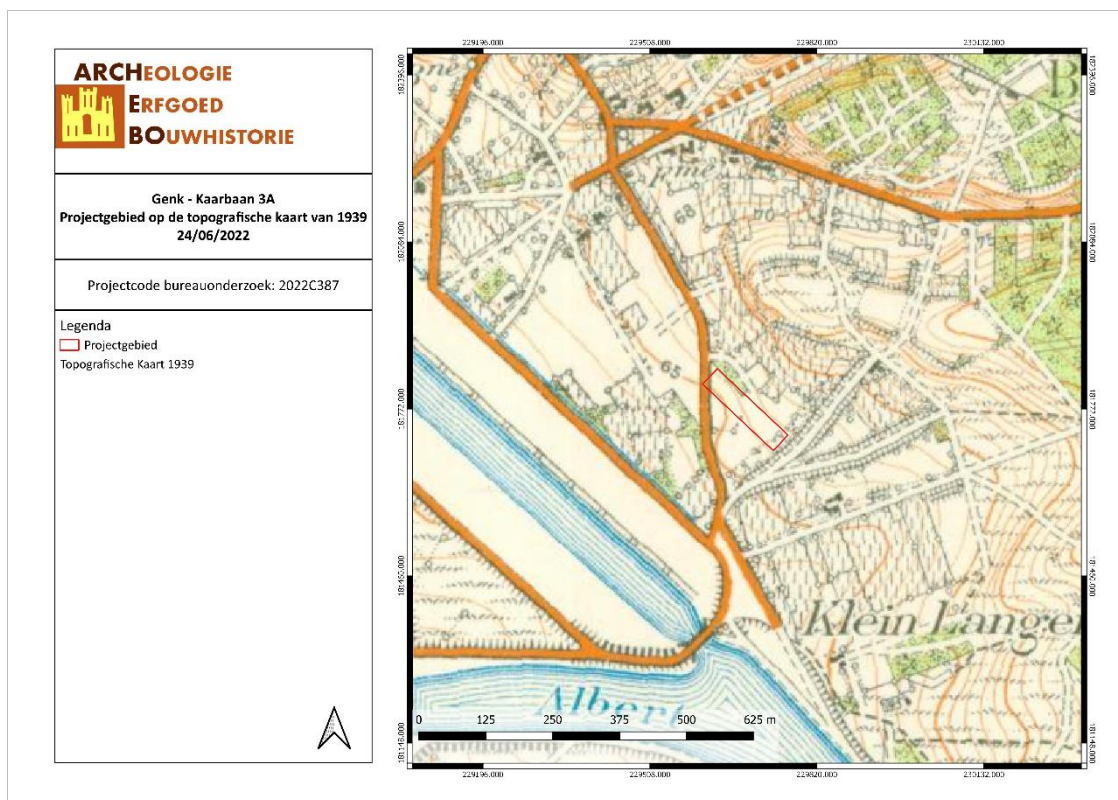
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/19 - Digitale aanmaak

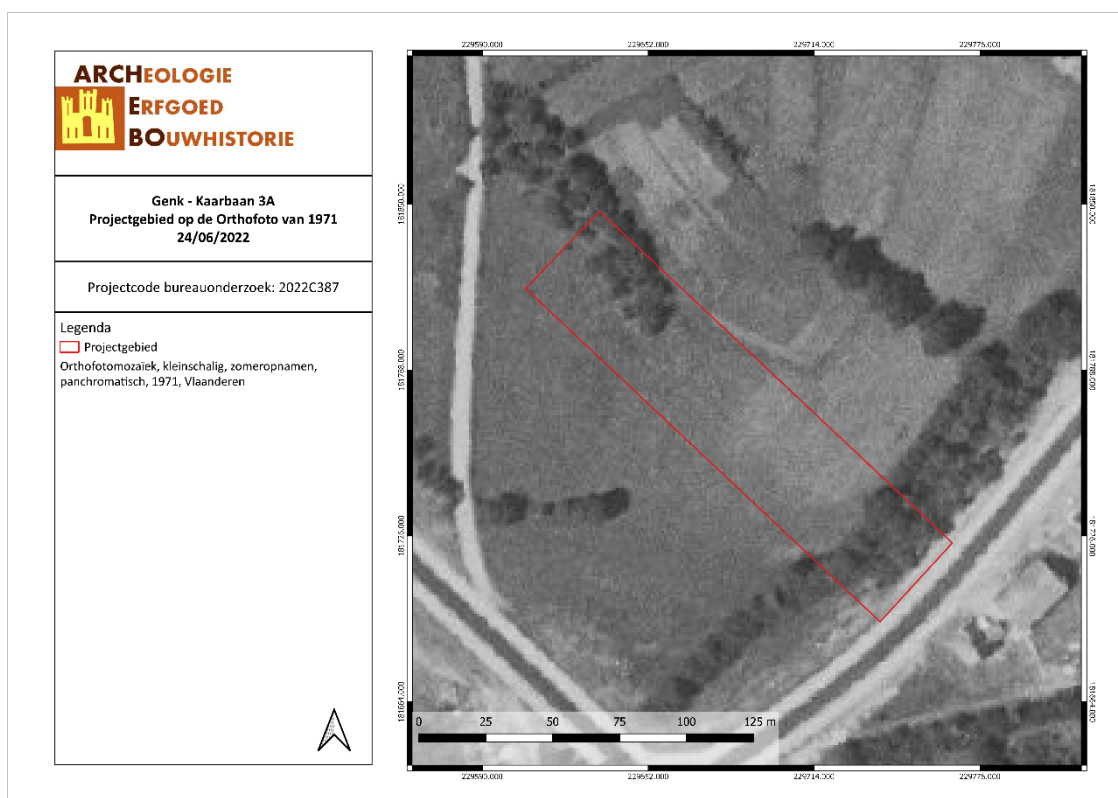
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Geopunt, 2022)

Op de topografische kaart van 1939 is het wegnenet opnieuw veranderd. Ten noordwesten grenst het projectgebied aan een vrij grote weg die tegenwoordig verdwenen is. Ten zuiden van het projectgebied werden het Albertkanaal en de Kolenhaven Genk uitgegraven. Op de luchtfoto van 1971 is het projectgebied grotendeels in gebruik als landbouwgrond. In het noordwesten en zuidoosten staan bomen. Op de luchtfoto van 1979-1990 is de weg in het noordwesten verdwenen. Het centrale deel van het projectgebied valt binnen een voetbalveld. Het noordwesten en zuidoosten zijn nog steeds bebost en in gebruik als weide. Op de luchtfoto van 2005-2007 valt het projectgebied binnen twee voetbalvelden die anders georiënteerd zijn dan het oudere veld. Op de luchtfoto van 2018 zijn de voetbalvelden verwijderd. In de omgeving werden meerdere industriële gebouwen opgetrokken. Binnen het projectgebied is de aanleg van de verhardingen in het zuidelijke deel gestart. Deze verhardingen werden voltooid in 2019.

GEKA/22/06/24/20 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Geopunt, 2022)

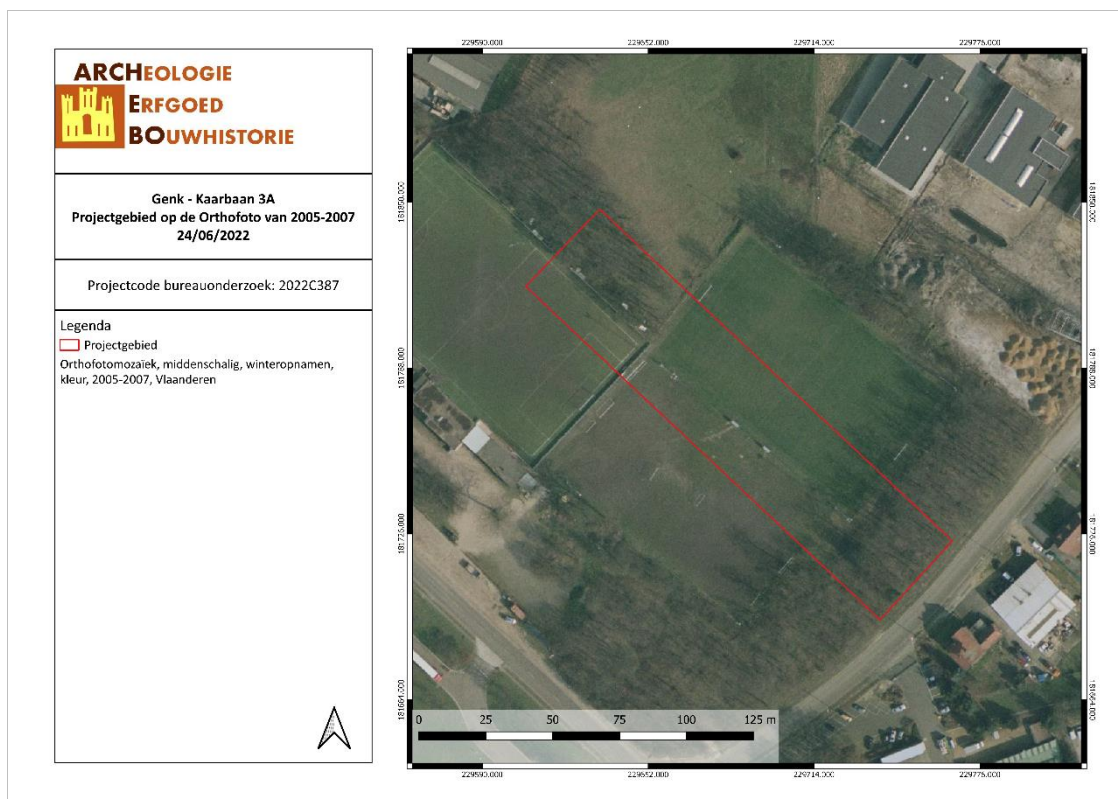

GEKA/22/06/24/21 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2022)

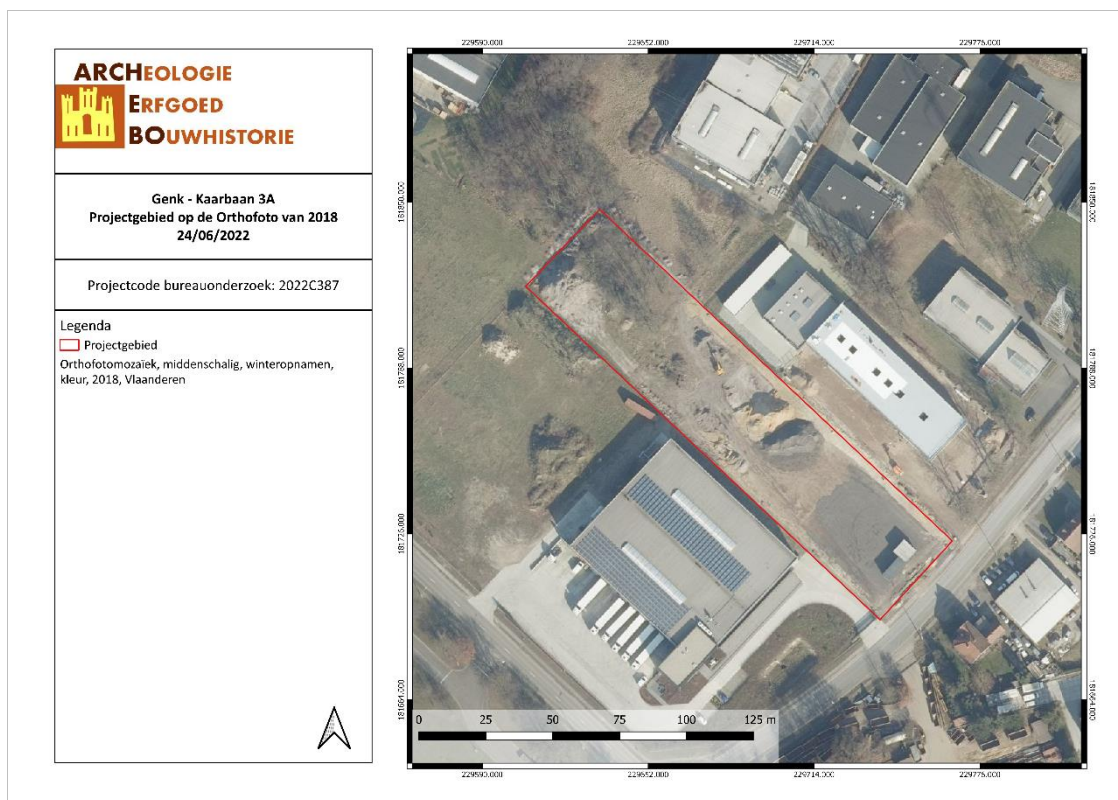

GEKA/22/06/24/22 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2022)

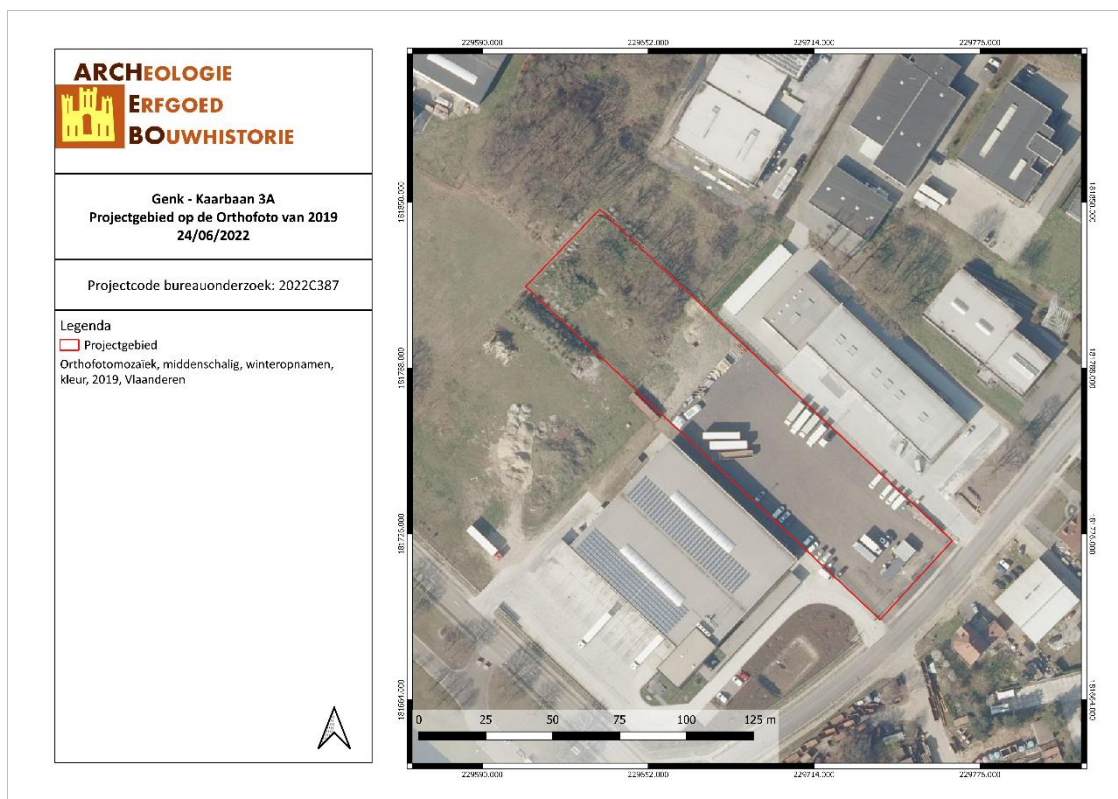
GEKA/22/06/24/23 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/24 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2018 (Geopunt, 2022)

GEKA/22/06/24/25 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2019 (Geopunt, 2022)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Op basis van bovenstaande gegevens kan er een verwachting opgesteld worden naar mogelijke archeologische waarden binnen het projectgebied.

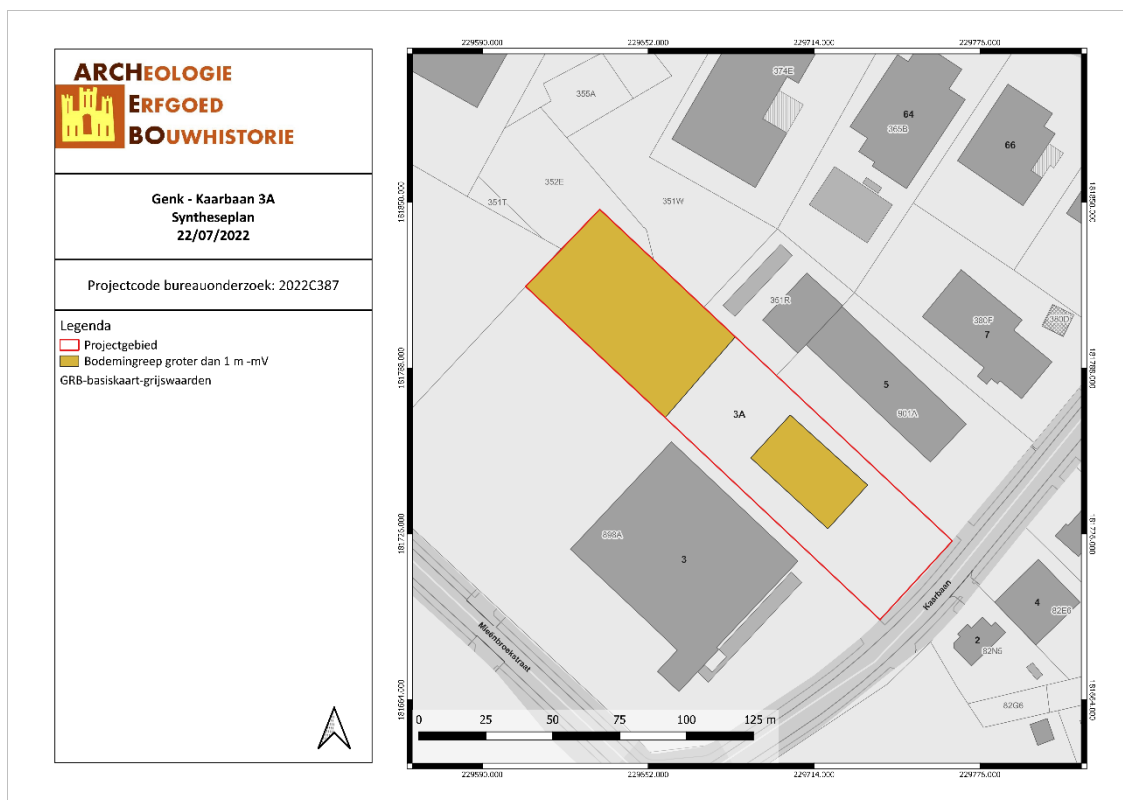
Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen bodemtype Zdg. Dit is een matig natte zandgrond met duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Het zijn Podzolen met in de meeste gevallen een bouwvoor van 30-40cm dik en donkergrijze kleur. De B-horizont is op veel plaatsen verkit, is duidelijk ontwikkeld met een donkergrijze tot zwarte humusaanrijking en daaronder veelal een bruinere aanrijking. Roestverschijnselen komen voor op minder dan 60cm diepte. In bodems met sterke ijzeraccumulatie (Tertiair) kunnen er in de B horizont ijzerconcreties voorkomen.

Het projectgebied ligt in een laaggelegen zone, ongeveer 200 tot 400 m ten zuiden van een heuvel. In de buurt van het projectgebied, binnen een straal van meer dan 1 km in de omtrek, liggen er geen natuurlijke waterlopen. De Kolenhaven Genk en het Albertkanaal liggen respectievelijk 380 en 640 m naar het zuid(west)en. De hoogte van het projectgebied ligt tussen 66,4 en 66,8 m TAW. Gezien de topografische ligging op de overgang van een lagergelegen gebied naar een zuidwest gerichte helling van een plateau wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite hoog ingeschat. Het gebied ligt echter op een erg grote afstand van natuurlijke waterlopen waardoor de kans verlaagd wordt. In de buurt van het projectgebied werden echter meerdere Neolithische vondsten aangetroffen in een vergelijkbare landschappelijke context waardoor de aanwezigheid van een dergelijke site niet kan worden uitgesloten. Op het terrein ten zuidwesten van het projectgebied werden een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat de podzol plaatselijk goed bewaard was.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Het projectgebied was in deze periode grotendeels in gebruik als landbouwgrond/heidegebied. In de tweede helft van de 20ste eeuw tot het begin van de 21ste eeuw was het deels in gebruik als voetbalveld. Dit kan tot gevolg hebben gehad dat een deel van het terrein opgehoogd dan wel genivelleerd werd, teneinde een vlak speelveld te verkrijgen. In 2018-2019 werd het zuidelijke deel van het projectgebied verhard.

Een gedeelte van CAI locatie 52102 valt binnen het oostelijke deel van het projectgebied. Op deze locatie zijn een groep ronde, grote stenen (mogelijk resten van een prehistorische megaliet), een langs beide zijden bewerkte dolk en een gebroken gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum gevonden (CAI 52102). In een straal van 1 km rondom het projectgebied zijn er 3 andere locaties bekend. Het gaat om de Sledderloschans uit de 17de eeuw, de vondst van een pijl en lanspunt uit het Neolithicum en de vondst van een strijdhamer uit de Steentijd gevonden.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

GEKA/22/07/22/26 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Syntheseplan:geplande bodemingrepen op het GRB (Geopunt, 2022)

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Het projectgebied grenst in het zuidoosten aan de Kaarbaan. De zuidoostelijke helft van het projectgebied is verhard en wordt gebruikt als opslagplaats voor containers. De noordwestelijke helft is braakliggend en begroeid met bomen en struiken.

De bestaande verhardingen binnen het projectgebied zullen grotendeels behouden blijven en worden gebruikt als basisfundering voor de betonnen vloerplaat die er bovenop zal worden gestort. Centraal binnen de verharding wordt wel een industrieel gebouw ingeplant. Dit gebouw heeft een oppervlakte van ca. 871 m² en zal worden gefundeerd op volle plaat. De diepte van de bodemingreep bedraagt ca. 1,3 m -mV. Het onverharde deel van het projectgebied in het noordwesten zal volledig worden verhard. Hiervoor moet de begroeiing worden gekapt. De bodemingreep bedraagt ca. 1 m -mV.

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*

Een gedeelte van CAI locatie 52102 valt binnen het oostelijke deel van het projectgebied. Op deze locatie zijn een groep ronde, grote stenen (mogelijk resten van een prehistorische megaliet), een langs beide zijden bewerkte dolk en een gebroken gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum gevonden (CAI 52102). In een straal van 1 km rondom het projectgebied zijn er 3 andere locaties bekend. Het gaat om de Sledderloschans uit de 17de eeuw, de vondst van een pijl en lanspunt uit het Neolithicum en de vondst van een strijdhamer uit de Steentijd gevonden.

2. *Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?*

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Het projectgebied was in deze periode grotendeels in gebruik als landbouwgrond/heidegebied. In de tweede helft van de 20ste eeuw tot het begin van de 21ste eeuw was het deels in gebruik als voetbalveld. Dit kan tot gevolg hebben gehad dat een deel van het terrein opgehoogd dan wel genivelleerd werd, teneinde een vlak speelveld te verkrijgen. In 2018-2019 werd het zuidelijke deel van het projectgebied verhard.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de huidige gegevens kan er geen uitsluitel gemaakt worden over eventueel te verwachten sporen. Gezien de topografische ligging op de overgang van een lageregelegen gebied naar een zuidwest gerichte helling van een plateau wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite hoog ingeschat. Het gebied ligt echter op een erg grote afstand van natuurlijke waterlopen waardoor de kans verlaagd wordt. In de buurt van het projectgebied werden echter meerdere Neolithische vondsten aangetroffen in een vergelijkbare landschappelijke context waardoor de aanwezigheid van een dergelijke site niet kan worden uitgesloten. Op het terrein ten zuidwesten van het projectgebied werden een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat de podzol plaatselijk goed bewaard was. Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch

gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Het is mogelijk dat de aanleg van de voetbalvelden en de huidige verhardingen het projectgebied deels verstoord heeft. Dit kan in deze fase van het onderzoek echter niet bevestigd worden.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Het projectgebied grenst in het zuidoosten aan de Kaarbaan. De zuidoostelijke helft van het projectgebied is verhard en wordt gebruikt als opslagplaats voor containers. De noordwestelijke helft is braakliggend en begroeid met bomen en struiken.

De bestaande verhardingen binnen het projectgebied zullen grotendeels behouden blijven en worden gebruikt als basisfundering voor de betonnen vloerplaat die er bovenop zal worden gestort. Centraal binnen de verharding wordt wel een industrieel gebouw ingeplant. Dit gebouw heeft een oppervlakte van ca. 871 m² en zal worden gefundeerd op volle plaat. De diepte van de bodemingreep bedraagt ca. 1,3 m -mV. Het onverharde deel van het projectgebied in het noordwesten zal volledig worden verhard. Hiervoor moet de begroeiing worden gekapt. De bodemingreep bedraagt ca. 1 m -mV.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied volledig binnen bodemtype Zdg. Dit is een matig natte zandgrond met duidelijke humus en/of ijzer B horizont. Het zijn Podzolen met in de meeste gevallen een bouwvoor van 30-40cm dik en donkergrijze kleur. De B-horizont is op veel plaatsen verkit, is duidelijk ontwikkeld met een donkergrijze tot zwarte humusaanrijking en daaronder veelal een bruinere aanrijking. Roestverschijnselen komen voor op minder dan 60cm diepte. In bodems met sterke ijzeraccumulatie (Tertiair) kunnen er in de B horizont ijzerconcreties voorkomen.

Het projectgebied ligt in een laaggelegen zone, ongeveer 200 tot 400 m ten zuiden van een heuvel. In de buurt van het projectgebied, binnen een straal van meer dan 1 km in de omtrek, liggen er geen natuurlijke waterlopen. De Kolenhaven Genk en het Albertkanaal liggen respectievelijk 380 en 640 m naar het zuid(west)en. De hoogte van het projectgebied ligt tussen 66,4 en 66,8 m TAW. Gezien de topografische ligging op de overgang van een lagergelegen gebied naar een zuidwest gerichte helling van een plateau wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite hoog ingeschat. Het gebied ligt echter op een erg grote afstand van natuurlijke waterlopen waardoor de kans verlaagd wordt. In de buurt van het projectgebied werden echter meerdere Neolithische vondsten aangetroffen in een vergelijkbare landschappelijke context waardoor de aanwezigheid van een dergelijke site niet kan worden uitgesloten. Op het terrein ten zuidwesten van het projectgebied werden een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat de podzol plaatselijk goed bewaard was.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Het projectgebied was in deze periode grotendeels in gebruik als landbouwgrond/heidegebied. In de tweede helft van de 20ste eeuw tot het begin van de 21ste eeuw was het deels in gebruik als voetbalveld. Dit kan tot gevolg hebben gehad dat een deel van het terrein opgehoogd dan wel genivelleerd werd, teneinde een vlak speelveld te verkrijgen. In 2018-2019 werd het zuidelijke deel van het projectgebied verhard.

Een gedeelte van CAI locatie 52102 valt binnen het oostelijke deel van het projectgebied. Op deze locatie zijn een groep ronde, grote stenen (mogelijk resten van een prehistorische megaliet), een langs beide zijden bewerkte dolk en een gebroken gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum gevonden (CAI 52102). In een straal van 1 km rondom het projectgebied zijn er 3 andere locaties bekend. Het gaat om de Sledderloschans uit de 17de eeuw, de vondst van een pijl en lanspunt uit het Neolithicum en de vondst van een strijdhamer uit de Steentijd gevonden.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Het projectgebied grenst in het zuidoosten aan de Kaarbaan. De zuidoostelijke helft van het projectgebied is verhard en wordt gebruikt als opslagplaats voor containers. De noordwestelijke helft is braakliggend en begroeid met bomen en struiken.

De bestaande verhardingen binnen het projectgebied zullen grotendeels behouden blijven en worden gebruikt als basisfundering voor de betonnen vloerplaat die er bovenop zal worden gestort. Centraal binnen de verharding wordt wel een industrieel gebouw ingeplant. Dit gebouw heeft een oppervlakte van ca. 871 m² en zal worden gefundeerd op volle plaat. De diepte van de bodemingreep bedraagt ca. 1,3 m -mV. Het onverharde deel van het projectgebied in het noordwesten zal volledig worden verhard. Hiervoor moet de begroeiing worden gekapt. De bodemingreep bedraagt ca. 1 m -mV.

Het projectgebied ligt in een laaggelegen zone, ongeveer 200 tot 400 m ten zuiden van een heuvel. In de buurt van het projectgebied, binnen een straal van meer dan 1 km in de omtrek, liggen er geen natuurlijke waterlopen. De Kolenhaven Genk en het Albertkanaal liggen respectievelijk 380 en 640 m naar het zuid(west)en. De hoogte van het projectgebied ligt tussen 66,4 en 66,8 m TAW. Gezien de topografische ligging op de overgang van een lagergelegen gebied naar een zuidwest gerichte helling van een plateau wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite hoog ingeschat. Het gebied ligt echter op een erg grote afstand van natuurlijke waterlopen waardoor de kans verlaagd wordt. In de buurt van het projectgebied werden echter meerdere Neolithische vondsten aangetroffen in een vergelijkbare landschappelijke context waardoor de aanwezigheid van een dergelijke site niet kan worden uitgesloten. Op het terrein ten zuidwesten van het projectgebied werden een landschappelijk bodemonderzoek en een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat de podzol plaatselijk goed bewaard was.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Het projectgebied was in deze periode grotendeels in gebruik als landbouwgrond/heidegebied. In de tweede helft van de 20ste eeuw tot het begin van de 21ste eeuw was het deels in gebruik als voetbalveld. Dit kan tot gevolg hebben gehad dat een deel van het terrein opgehoogd dan wel genivelleerd werd, teneinde een vlak speelveld te verkrijgen. In 2018-2019 werd het zuidelijke deel van het projectgebied verhard.

Een gedeelte van CAI locatie 52102 valt binnen het oostelijke deel van het projectgebied. Op deze locatie zijn een groep ronde, grote stenen (mogelijk resten van een prehistorische megaliet), een langs beide zijden bewerkte dolk en een gebroken gepolijste bijl uit het Midden-Neolithicum gevonden (CAI 52102). In een straal van 1 km rondom het projectgebied zijn er 3 andere locaties bekend. Het gaat om de Sledderloschans uit de 17de eeuw, de vondst van een pijl en lanspunt uit het Neolithicum en de vondst van een strijdhamer uit de Steentijd gevonden.

Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren en er bijkomende maatregelen nodig zijn. Dit wordt verder besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

BEERTEN K., *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - Kaartblad 26, Rekem*, Leuven, 2005.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & DOUCET A., *Archeologienota Genk – Swinnenwijerweg*, Kortenaken, 2020.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B. & BOUCKAERT K., *Nota Genk – Swinnenwijerweg*, Kortenaken, 2021.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., BOUCKAERT K. & GEELEN N., *Nota Genk – Kaarbaan*, Kortenaken, 2021.

LAGA P., LOUWY S. & GEETS S., 'Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)', *Geologica Belgica*, 4/1-2 (2001).

VAN CAMPENHOUT K., *Mieënbroekstraat – Kaarbaan 3, Genk*, Geel, 2021.

VAN RANST E. & SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*, Gent, 2000.

Online bronnen

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Inventaris Onroerend Erfgoed'. Geraadpleegd 17 januari 2017.
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

'Ferrariskaarten'. In *Wikipedia*, 26 december 2019.
<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Ferrariskaarten&oldid=55318413>.

'Geopunt', z.d. <https://www.geopunt.be/>.

Geopunt Vlaanderen. 'Atlas der Buurtwegen'. Geraadpleegd 2 januari 2017.
<http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

'Villaretkaart'. In *Wikipedia*, 6 februari 2020.
<https://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=Villaretkaart&oldid=55613913>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2022) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2021 (Geopunt, 2022)	8
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2022).....	9
Figuur 6: Inplantingsplan (opdrachtgever, 2022)	10
Figuur 7: Snede (opdrachtgever, 2022)	11
Figuur 8: Hoogteprofiel doorheen het plangebied (NW-ZO) (Geopunt, 2022)	12
Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2022).....	13
Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2022)	13
Figuur 11: Aarschot aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2022)	14
Figuur 12: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2022)	15
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2022)	16
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2022)	17
Figuur 15: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2022)	18
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2022).....	19
Figuur 17: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2022).....	19
Figuur 18: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2022)	20
Figuur 19: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2022)	22
Figuur 20: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2022)	25
Figuur 21: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2022)	26
Figuur 22: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2022)	26
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Geopunt, 2022)	27
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de topografische kaart van 1873 (Geopunt, 2022)	28
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1971 (Geopunt, 2022)	28
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 1979-1990 (Geopunt, 2022).....	29
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2005-2007 (Geopunt, 2022).....	29
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2018 (Geopunt, 2022)	30
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Orthofoto van 2019 (Geopunt, 2022)	30
Figuur 30: Synthesepan:geplande bodemingrepen op het GRB (Geopunt, 2022)	32

7 PLANNENLIJST

GEKA/22/06/24/1 - Digitale aanmaak	6
GEKA/22/06/24/2 - Digitale aanmaak	6
GEKA/22/06/24/3 - Digitale aanmaak	8
GEKA/22/06/24/4 - Digitale aanmaak	9
GEKA/22/06/24/5 - Digitale aanmaak	13
GEKA/22/06/24/6 - Digitale aanmaak	13
GEKA/22/06/24/7 - Digitale aanmaak	14
GEKA/22/06/24/8 - Digitale aanmaak	15
GEKA/22/06/24/9 - Digitale aanmaak	16
GEKA/22/06/24/10 - Digitale aanmaak	17
GEKA/22/06/24/11 - Digitale aanmaak	18
GEKA/22/06/24/12 - Digitale aanmaak	19
GEKA/22/06/24/13 - Digitale aanmaak	19
GEKA/22/06/24/14 - Digitale aanmaak	20
GEKA/22/06/24/15 - Digitale aanmaak	22
GEKA/22/06/24/16 - Digitale aanmaak	25
GEKA/22/06/24/17 - Digitale aanmaak	26
GEKA/22/06/24/18 - Digitale aanmaak	26
GEKA/22/06/24/19 - Digitale aanmaak	27
GEKA/22/06/24/20 - Digitale aanmaak	28
GEKA/22/06/24/21 - Digitale aanmaak	28
GEKA/22/06/24/22 - Digitale aanmaak	29
GEKA/22/06/24/23 - Digitale aanmaak	29
GEKA/22/06/24/24 - Digitale aanmaak	30
GEKA/22/06/24/25 - Digitale aanmaak	30
GEKA/22/07/22/26 - Digitale aanmaak	32